

Per què no parlem?

El risc de perdre el diàleg
entre persones que pensen diferent

la Revista
de Blanquerna-URL

38

GENER
2018

EDUCAR EN EL DIÀLEG

EDITORIAL

“QUÈ HA PASSAT
AMB EL DIÀLEG
EN TOTS ELS
ÀMBITS DE LA VIDA
PÚBLICA I DE LA
PRIVADA?”

ornar a veure, ara, el 2018, un debat de «La Clave» (es troben a les xarxes), aquell programa moderat per José Luís Balbín en què sis experts parlaven durant dues hores i mitja sobre un tema, és un bon exercici per saber on som ara. El programa es va emetre del 1976 al 1985 a l'UHF, la 2 actual de TVE, i anava precedit d'una pel·lícula sobre el tema escollit. S'hi van tractar assumptes controvertits, però de plena actualitat, com Catalunya, l'avortament, la legalització del Partit Comunista o l'atur. El convidats hi anaven amb documentació, preparats, amb dades, demanaven respectuosament el torn de rèplica aixecant la mà cap al moderador i les intervencions eren llargues. Tothom s'escoltava. I, al final, s'oferia bibliografia sobre el tema per si algú en volia saber més. És evident que els temps han canviat, però assistir ara a un debat d'aquesta profunditat és gairebé impossible. S'han imposat el crit, l'insult i el tertulià que pot parlar de tot. Què ha passat amb el diàleg en tots els àmbits de la vida pública i de la privada? Hem deixat de parlar perquè és més fàcil viure en la nostra bombolla confortable, sense haver de sentir res que pugui contradir-nos? Les noves tecnologies aïllen les famílies i els amics, que ja només es comuniquen a través de missatges curts de WhatsApp?

Els experts que entrevistem en el reportatge de *La Revista de Blanquerna* asseguren que el diàleg entre persones amb posicions oposades està en vies d'extinció. Dialogar implica l'acceptació d'un altre que pensa de manera diferent. El Dr. Ignasi Boada explica que «el diàleg no és innat, ans al contrari. El més fàcil és no escoltar, insultar l'altre, deprestigiar-lo. L'educació és el camí per empatitzar amb l'altre». Per dialogar sobre un tema cal tenir-ne informació i saber argumentar, però també aprendre de qui contraargumenta el que hem dit. Educar en el diàleg és també la responsabilitat de la Universitat. Els joves han de saber que en un debat no tot s'hi val, i que s'ha de parar atenció a aquell que és capaç de presentar un argument raonat.

En una societat immersa en les noves tecnologies, en la vida pública, laboral i personal, com podem fomentar l'escolta activa de l'altre i estar disposats a ser interpel·lats pels seus arguments? Aquesta és una de les preguntes que intentem respondre en el reportatge que oferim en aquest número de la revista.

PER QUÈ NO PARLEM?

EL RISC DE PERDRE EL DIÀLEG ENTRE PERSONES QUE PENSEN DIFERENT

Text: Susana Pérez Soler
Fotografies: Pere Virgili

Lart del diàleg entre persones amb postures oposades està en vies d'extinció. Ningú no vol intercanviar idees i enriquir-se amb opinions contràries. Ens estimem més viure reclosos en la nostra bombolla. Escoltar l'eco de la pròpia veu. En l'entorn més íntim, tothom té els ulls enganxats a la pantalla. En l'esfera pública, la falta de diàleg entre els nostres responsables polítics ens ha portat a un atzucac. A la televisió no es pot veure un debat sense escridassades i a les xarxes socials res no és *trending topic* si no implica polèmica. Els experts assenyalen que el diàleg no és gens fàcil. De fet, per naturalesa tendim a no escoltar. És per mitjà de l'educació que cultivem la capacitat de conversar. Protegir l'ara i l'aquí, ser present en allò que es fa, predisposa a trobar punts de trobada. Per què ens costa tant contraposar idees? Es pot dialogar de tot amb tothom? Com podem protegir les condicions necessàries per al diàleg? Reflexionem de tot plegat amb experts dels àmbits de la comunicació, l'educació i la salut.

IGNASI BOADA:
“EL DOGMA I EL RELATIVISME IMPOSSIBILITEN EL DIÀLEG. NO ES POT PARLAR AMB AQUELL QUE CREU QUE TÉ LA VERITAT ABSOLUTA, NI AMB QUI PENSA QUE TOT ÉS QÜESTIÓ D'OPINIONS”

Les famílies ja no es miren als ulls quan fan un àpat en un restaurant. Cada membre té la mirada posada en el seu telèfon. A casa, els espais de diàleg són residuals. Cadascú mira i dissenya la pròpia dieta informativa a través dels dispositius mòbils. S'endinsa dins la seva pantalla. Tot plegat té conseqüències en el model de societat que estem construint. La manca de diàleg condueix a societats més polaritzades, expliquen els sociòlegs. El passat mes de desembre, un estudi revelava que gairebé un de cada quatre joves es declara extremista. El 22% dels entrevistats per elaborar l'informe «Jóvenes españolas entre dos siglos 1984-2017», realitzat per l'Observatori de Joventut, se situava a l'extrema esquerra (15%) i l'extrema dreta (7%). La polarització augmentava en més de quatre punts respecte el 2010 (en el cas dels joves amb ideologia d'extrema esquerra), mentre que l'espai destinat a les posicions moderades es reduïa.

El diàleg, entès com l'intercanvi d'idees contràries, està en vies d'extinció. Els experts assenyalen que no som dialogants per naturalesa, sinó que aquesta capacitat es cultiva per mitjà de l'educació. «El diàleg no és innat, ans al contrari. El més fàcil és no escoltar, insultar l'altre, desprestigiari-lo. L'educació és el camí per empatitzar amb l'altre», afirma Ignasi Boada, doctor en Filosofia i director del Departament d'Humanitats de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL. «Hi ha dues con-

dicions prèvies al diàleg», continua: «D’una banda, el diàleg és contrari al dogma. A aquell que creu que té la veritat absoluta. Per conversar cal saber fer autocrítica, qüestionar les pròpies certeses. Qui té la veritat absoluta? L’altre extrem que impossibilita el diàleg és el relativisme. Aquella teoria que nega la capacitat d’accedir al coneixement i promulga que tot és qüestió d’opinions, de gustos. Aleshores tot és banal.»

ANNA PAGÈS

“DIALOGAR IMPLICA ACCEPTAR QUE HI HA UN ALTRE QUE ENS POT DIR COSES QUE NOSALTRES NO PENSEM, I HEM DE CONSIDERAR LA POSSIBILITAT D’INCORPORAR-LES AL PROPÍ DISCURS. SI HI HA ALTERITAT POT HAVER-HI ESCOLTA. EN CAS CONTRARI, NOMÉS HI HA NARCISISME”

Dialogar implica l’acceptació d’un altre que pensa de manera diferent, apunten els experts. Si no, som davant d’una altra cosa. Hi ha una distinció entre conversa i diàleg, per exemple. «Tenir una conversa implica certa predisposició davant l’altre, però no necessitem un codi compartit. Amb poques paraules ens podem entendre amb algú desconegut i podem intercanviar quatre paraules sobre el temps que fa, per exemple. La conversa té un caràcter lúdic», diu Anna Pagès, doctora en Filosofia i professora de la Facultat de Psicologia, Ciències de l’Educació i de l’Esport Blanquerna-URL. «Per dialogar hem de fer un pas més. El filòsof alemany Hans-Georg Gadamer assenyala tres condicions necessàries per al diàleg. Primer, necessitem compartir el mateix codi. Una llengua comuna ens permet la comprensió del discurs. Segon, i per mi el més important, cal acceptar que davant hi ha una altra persona que ens pot dir coses que nosaltres no pensem, i hem de considerar la possibilitat d’incorporar-les al propi discurs. És a dir, hem d’estar predisposats a ser interpel·lats. Finalment, perquè hi hagi diàleg hi ha d’haver escolta. Si hi ha alteritat pot haver-hi escolta. En cas contrari, només hi ha narcisisme.»

Les fronteres del diàleg

Claudio Magris escriu que *diàleg* i *tolerància* poden ser considerats sinònims, extrem que comparteixen els experts consultats, atès que, perquè hi hagi diàleg, cal escoltar i acceptar l’altre. Ara bé, es pot dialogar amb tothom? «Es pot dialogar amb qui té conviccions, però intenta

modificar la seva posició inicial», afirma el doctor Boada. Estar disposat a dialogar implica estar disposat a canviar les pròpies posicions. I no tothom hi està disposat. Replantejar els propis pensaments i modificar les creences és una tasca que requereix un gran esforç intel·lectual.

Es pot dialogar amb qui està disposat a obrir-se a l’altre i se sent predisposat a canviar. Perfilat l’interlocutor, la pregunta següent és si es pot parlar de qualsevol tema. I aquí trobem disparitat d’opinions. El corrent principal de pensament ens diu que sí, que s’ha de poder parlar de tot. Però a vegades val més deixar pas al silenci. Els darrers mesos el procés polític a Catalunya ho ha envaït tot, i la política ha estat un tema de conversa central. Les xarxes socials i els missatges de WhatsApp també treien fum. I tant si ens interessa com si no, tant si hem trobat apropiat parlar-ne com si no, en algun moment hem estat interpel·lats.

«Lacan deia que quan funciona el “molí de paraules” es pot parlar sense dir gaire res. Com podem no parlar del tema? Deixant que sorgeixin altres coses en l’intercanvi, xerrant de tot o res, persistint en el trànsit dels significants domèstics. Deixant que les paraules flueixin una mica soles. Una simple conversa, carregada d’al·lusions i implícits, preserva i protegeix el vincle amb els altres i manté viva la il·lusió que encara estem junts», escrivia recentment la professora Pagès en un article titulat «Com podem no parlar del tema», publicat a *La Vanguardia* (20 d’octubre del 2017).

Potser en alguns moments és millor donar pas a la conversa que al diàleg. «No s’ha de parlar de tot. Hi ha coses sobre les quals és millor callar», assegura Pagès. «Recordo un conte de Goethe ubicat a Frankfurt el 1793 que venia a dir que si hom vol conversar en un bon ambient és millor no parlar de qüestions que molesten», assenyala Boada. «No hi estic del tot d’acord, amb aquest conte, perquè el preu que es paga és la banalitat. I la conseqüència és parlar només amb els que pensen igual que nosaltres. Hauríem de ser capaços de parlar de tot amb tothom.» Ara bé, una cosa és dialogar i l’altra és posar-se d’acord. Dialogar no sempre ha de conduir al consens, diuen els experts. És totalment lícit, encara que ho practiquem poc, contraposar pensaments diferents. «Hem de donar qualitat a la disconformitat», diu Boada.

«La por del diàleg té a veure amb els nostres fantasmes», introdueix la doctora en Filosofia Mar Rosàs, que actualment coordina la recerca de la Càtedra Ethos-URL. «El diàleg està relacionat fonamentalment amb l’obertura a l’altre. No és un simple intercanvi d’opinions. Ni tampoc vol domesticar l’altre. La por del diàleg té a veure amb la por dels fantasmes que ens assetgen constantment. Qui són aquests espectres? En veiem a dins

i a fora de nosaltres. Som éssers contradictoris que no només tenim por del diàleg amb l’altre, sinó també del diàleg amb nosaltres mateixos. De fet, les veus interiors que ens incomoden les silenciem contínuament. Jacques

MAR ROSÀS:

“DIEM QUE ESTEM A FAVOR DE LES DELIBERACIONS CONSTRUCTIVES, PERÒ UNA VERITABLE DELIBERACIÓ POT SER TOTALMENT DESTRUCTIVA. I DESCONSTRUIR ELS FONAMENTS D’UNA COMUNITAT FA UNA POR TERRIBLE A TOTHOM”

Derrida diu que el repte que tenim és aprendre a viure amb els fantasmes. És a dir, aprendre a viure amb les nostres pors i els nostres dubtes. I sempre em pregunto si quan Derrida diu que hauríem d’aprendre a conviure amb els fantasmes ens està dient que hauríem d’aprendre a dialogar de debò. Estar obert al diàleg vol dir estar obert a constatar que hi ha altres formes de vida que potser tenen més sentit que la pròpia.»

Deliberació i negociació

El diàleg és necessari tant en l’esfera privada com en l’esfera pública. Els darrers mesos hem assistit a nombroses demandes de diàleg entre els governs català i espanyol. Així s’han pronunciat des de diversos editorials publicats en diaris de Catalunya fins a col·legis professionals. El sistema polític català, així com el d’altres països (només cal mirar els Estats Units d’Amèrica), cada vegada està més dividit. La polarització és una conseqüència directa de la manca de diàleg.

Als Estats Units, l’elecció de Donald Trump com a president del país ha estat descrita com un símptoma de l’efecte bombolla, en al·lusió al petit món que cadascú genera a l’entorn de les pròpies creences quan només s’informa a través de les xarxes socials, que filtren la informació que cada usuari rep en funció de les pròpies idees. És a dir, no tots els usuaris veuen el mateix al seu fil de notícies de Facebook o Twitter, sinó que les xarxes prioritzen les notícies que els amics han compartit més. Un independentista tendirà a veure més notícies favorables a la independència. I un anglès favorable al Brexit veurà més notícies que reforcin la seva creença. L’activista Eli Pariser ha popularitzat el concepte de «bombolla de filtres», però l’advocat i professor de la Universitat de Harvard Cass Sunstein ja va alertar d’aquest fenomen en el llibre *Republic.com* (Princeton University Press, 2002), i va batejar-lo amb el nom de «cambres d’eco».

En l’esfera pública, els especialistes s’estimen més parlar de deliberació o de negociació més que no pas de diàleg. Les reticències a ser interpel·lats per l’altre es donen tant en l’esfera privada com en la pública. «Els antropòlegs expliquen que qualsevol comunitat, per sostenir-se en el temps, cal que tingui uns fonaments que no es qüestionin. Si els fonaments són qüestionats constantment, la comunitat té risc de desaparèixer», apunta la doctora Rosàs. «Per això la comunitat presenta els fonaments com a naturals. Quelcom que ens ve donat. Però què passa quan algú alça una veu dissident? Diem que estem a favor de les deliberacions constructives, però una veritable deliberació pot ser totalment destructiva. I desconstruir els fonaments d’una comunitat fa una por terrible a tothom.»

«La política és l’art de la negociació. En la negociació el que hi ha és un joc de poder, i hi ha d’haver un intercanvi. En una negociació tothom ha de perdre i guanyar alguna cosa. En aquests moments hi ha una crisi de la negociació i del diàleg perquè hi ha una crisi de l’alteritat i una exaltació del narcisisme», diu Pagès. «En la política ha fallat l’alteritat. L’altre no hi és. I, si hi és, no interessa», continua. En la mateixa línia es pronuncia Rosàs: «Dues de les condicions prèvies al diàleg, segons

Habermas, són reconèixer l'altre com a interlocutor vàlid i trobar representades totes les veus implicades en un determinat conflicte. En el procés polític dels darrers mesos, cap de les dues condicions s'ha acomplert.»

Atrapats en les pantalles

Temps passats no foren millors. Els experts dubten si anys enrere hi va haver més diàleg dins les llars i si la deliberació pública va ser més rica. Però assenyalen que les noves tecnologies ens aïllen dels altres. «Hem substituït la vida real —tocar, mirar, olorar— per les pantalles. Cada vegada som més covards i preferim dir les coses a través

ANNA PAGÈS:

“EN LA POLÍTICA HA FALLAT L'ALTERITAT. L'ALTRE NO HI ÉS. I SI HI ÉS, NO INTERESSA. EN AQUESTS MOMENTS HI HA UNA CRISI DE LA NEGOCIACIÓ I DEL DIÀLEG PERQUÈ HI HA UNA CRISI DE L'ALTERITAT I UNA EXALTACIÓ DEL NARCISISME”

de WhatsApp o Facebook», diu Marc Masip, psicòleg i director del Programa Desconnecta. L'antropòleg Lluís Duch afirma que hi ha una crisi de l'emparaulament al món fruit de l'empobriment dels mitjans d'expressió.

«En general, no crec que els mitjans de comunicació de masses, ni les TIC, ens ajudin a comprendre millor el món», assenyala el doctor Boada. «No crec que forma i

contingut es puguin separar, i els mitjans de masses fan del debat un espectacle. Fomenten la lògica amic/enemic. I el debat televisiu és quelcom que s'ha de guanyar o perdre. El diàleg es pot donar en grups petits, entre persones que es coneixen i es miren als ulls. La finalitat del diàleg és obtenir la veritat. La del debat: guanyar l'adversari. En aquest context, la retòrica (el com) és molt important.»

A la televisió no es pot veure un debat sense escridasades i a les xarxes socials res no és *trending topic* si no implica polèmica. Els polítics han après a parlar enllaçant un seguit d'eslògans, que adapten als cent-quaranta caràcters de Twitter o als deu segons de declaració per a l'informatiu de la nit. El missatge de Gabriel Rufián adreçat al president Carles Puigdemont a través de Twitter —«155 monedes de plata»— va generar un moment de tensió política. I els cronistes assenyalen que va ser determinant perquè el president no convoqués eleccions. El centre de recerca Pew va presentar recentment un informe, «Americans, Politics and Social Media» (2017), en el qual afirmava que els polítics extremistes són els que tenen més seguidors a les xarxes socials. Les societats postmodernes, caracteritzades per la immediatesa i la volatilitat de la informació, no té temps per a postures moderades ni arguments gaire elaborats. Prefereix els eslògans, les consignes simples i directes.

«Ens diuen que les noves tecnologies són un mitjà neutre que pots utilitzar com vulguis, però això és veritat fins a cert punt. Un mitjà condiciona el tipus de comunicació. Si pensem en Instagram, Facebook... Hi ha alguna mena de diàleg? Sí que hi ha uns missatges que

ens interpel·len. Ara bé, quan em molesten tanco l'ordinador, guardo el telèfon i ja no m'alteren. No he de respondre davant de l'altre», assenyala Rosàs. «Emmanuel Lévinas ens ensenya que hem de donar resposta a l'altre. El mitjà condiciona totalment la lògica comunicativa i fa que acabem sent éssers fonamentalment solipsistes. Hi ha gent solipsista fora de les noves tecnologies i hi ha veritable diàleg dins les noves tecnologies? Per descomptat, però la lògica del mitjà condiciona.»

Cultivar l'ara i l'aquí

En una societat en què les noves tecnologies són indispensables tant en la vida privada com en la laboral, com podem protegir les condicions necessàries per al diàleg? O, el que és el mateix, com podem fomentar l'escolta activa de l'altre i estar disposats a ser interpel·lats pels seus arguments? Cultivar l'espai i el temps és fonamental, indiquen els especialistes consultats. Extrem que també defensa el filòsof Josep Maria Esquirol en el seu darrer llibre, *La resistència íntima* (Quaderns Crema, 2015). «L'ús de les pantalles s'ha de restringir», assegura Pagès. «La gent treballa moltes hores al dia i les famílies es troben els caps de setmana o durant les vacances. Cal inocular espais de diàleg en el dia a dia. El primer que cal fer és seqüenciar la tecnologia. Les pantalles s'han de repartir en moments determinats, en lloc de prohibir-les.»

Masip fa un pas més enllà i demana una normativa legal per regular l'ús de la tecnologia. «Els joves no haurien de tenir un telèfon intel·ligent fins als setze anys. Primer, perquè no el necessiten, i segon, perquè no tenen la maduresa necessària per fer-lo servir. Quan Steve Jobs va presentar el primer iPhone va descriure més de cinquan-

ta característiques de l'aparell. La darrera era que trucava. El telèfon és altament addictiu. Fem de tot, excepte comunicar-nos», afirma. «Sigues conscient del poder del teu telèfon mòbil. No és només un accessori. És un dispositiu psicològicament poderós que canvia no només el que fas, sinó també qui ets», alerta la investigadora del MIT Sherry Turkle en el seu llibre *En defensa de la conversa* (Penguin Press, 2015).

MARC MASIP:

“HEM SUBSTITUÏT LA VIDA REAL —TOCAR, MIRAR, OLORAR— PER LES PANTALLES. CADA VEGADA SOM MÉS COVARDS I PREFERIM DIR LES COSES A TRAVÉS DE WHATSAPP O FACEBOOK”

Cultivar el temps i l'espai és una condició necessària però insuficient. «També ens cal ser pacients i reivindicar un temps de no rendibilitat. No només cal canviar la relació que tenim amb el temps, sinó també els usos que en fem. L'atenció s'ha convertit en objecte comercial. Estar en suspens, avorrir-se, és insuportable. Cal aprendre a estar per estar amb els altres i valorar allò que és inútil. Cal aprendre a avorrir-se», apunta Rosàs. La Comissió Europea va llançar recentment la iniciativa Onlife, liderada pel professor Luciano Floridi, per reclamar «la protecció i la cura de la capacitat d'atenció dels éssers humans». La societat postmoderna, hiperproductiva i immediata, ha començat a alçar la veu per reivindicar el dret a concentrar-se. O a avorrir-se. O a dialogar.

SÍ, PERÒ EL METGE QUÈ EN DIU?

AUTORITAT, POLIFONIA I IDEOLOGIA EN ELS RELATS DE LA MALALTIA

OPINIÓ

Dra. Mar Rosàs

Professora d'Antropologia i de Bioètica de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna-URL i coordinadora de Recerca de la Càtedra Ethos-URL

Paul Ricoeur subratllava que la identitat és narrativa, i suggeria que no és que siguem qui som *malgrat* els canvis experimentats al llarg de la vida, sinó *gràcies* a aquests canvis. Per això, quan expliquem qui som, ho fem en forma de relat: d'entre la multiplicitat d'esdeveniments de la nostra vida, en seleccionem alguns, prioritzant-los per damunt dels altres. Així, no ens defineixen pròpiament els esdeveniments, sinó el valor que els donem; el relat sempre podria ser un altre, la qual cosa implica que nosaltres sempre podríem ser uns altres. Hi ha esdeveniments tan trasbalsadors que acaben esdevenint catalitzadors d'una modificació substancial de la nostra identitat. Un d'aquests esdeveniments és la irrupció sobtada d'una malaltia que afecta significativament el dia a dia de la persona o n'esfondra l'horitzó d'expectatives, o totes dues coses. Aquest esdeveniment fa trontollar el relat que, fos de manera conscient o no, vinculava el passat, el present i el futur. El relat vigent ja no pot incorporar el nou esdeveniment i requereix ser modificat a fons. En paraules d'Arthur W. Frank, que va examinar aquesta qüestió a *The Wounded Storyteller* (1995/2013), el mapa que fins ara guiava la persona ha deixat de servir; cal un nou mapa per a un nou territori. La configuració d'un nou relat és necessària no només perquè permet al malalt ubicar-se en un entorn fins ara desconegut, sinó també per respondre a les preguntes que familiars, amics i administració li formulen.

CAL QUE INSTITUCIONS I PROFESSIONALS SANITARIS COMPREGUIN LA IMPORTÀNCIA DE PROMOURE UNA ESCOLTA ATENTA DELS PENSAMENTS DELS MALALTS PER PERMETRE EMERGIR I DONAR FORMA ALS SEUS RELATS PARTICULARS

Com es configura, aquest nou relat? Amb quins criteris s'interpreten i s'ordenen els esdeveniments? En el context occidental progressivament interioritzem patrons narratològics promoguts pel discurs biomèdic, que sol presentar-se a si mateix com l'únic objectiu vertader i, per tant, amb autoritat. Des de petits, al consultori del metge

aprenem quina mena d'informació s'espera que exposem quan se'ns demana què ens passa —els símptomes, la intensitat i la durada— i quina s'espera que silenciï perquè resulta incòmoda i es considera inapropiada: els sentiments, les inquietuds, els pensaments inconnexos, les associacions lliures que els símptomes ens suggereixen. Quan en un consultori, malgrat la preponderància del tipus de relat biomèdic, imperant, emergeixen pensaments de caire subjectiu, el professional sol reconduir el relat cap a allò que considera vertaderament important per al diagnòstic i la proposta terapèutica.

Tenir en compte la persona

Com darrerament se subratlla des de la *narrative medicine* (Charon 2006), les institucions sanitàries, els professionals de la salut i les persones properes al malalt sí que tenen la responsabilitat de fer lloc a l'expressió d'aquestes impressions i de tenir-les en compte. Força professionals de la medicina alternativa, i alguns de la convencional, ja assumeixen aquesta responsabilitat. Al nostre entendre cal que ho facin tots els agents implicats, per dues raons fonamentals que des dels inicis han inspirat la tasca de la formació dels professionals de la salut a Blanquerna-URL. D'una banda, perquè les persones som una realitat biopsicosocial, integrada per diferents dimensions que, lluny de constituir compartiments estancs, interactuen les unes amb les altres. Així, la decisió de seguir un tractament, el sentit i l'efectivitat que tindrà no depenen només de la dimensió estrictament fisiològica del malalt, sinó també de la resta de les dimensions. D'altra banda, perquè la malaltia no és una realitat estrictament biomèdica. Com fa anys ja va advertir Engelhardt (1982), la malaltia inclou tant el que en anglès s'anomena *disease* (la manifestació psicoorgànica), com l'anomenada *sickness* (l'experiència subjectiva de la malaltia) i la *illness* (la dimensió social de la malaltia). Un abordatge integral de la malaltia requereix parar atenció a totes aquestes dimensions, els matisos de les quals només es fan presents en els relats, sovint fragmentaris, que el malalt fa de la malaltia i de si mateix. Més enllà d'aquestes dues raons, la *narrative me-*

dicine també s'està popularitzant arran d'un fenomen característic de la postmodernitat: la valoració d'allò particular i singular enfront d'allò general i universal, especialment l'eclosió de veus minoritàries, silenciades i marginals que reclamen ser escoltades en la seva idiosincràsia. Ras i curt: la reivindicació de la polifonia.

Els relats biomèdics són fonamentals, per descomptat. Però esdevenen perillosos quan no es deixa espai al pacient perquè n'elabori d'altres, com es posa de manifest, per exemple, quan algú proper al malalt, després d'escoltar-ne el relat caòtic, configurat per angoixes i informacions contradictòries, reconduïx el relat cap al discurs estrictament biomèdic amb un «Sí, però el metge què en diu?». Un pacient que està exclusivament exposat al relat més estrictament biomèdic, i a qui sistemàticament se li silencia qualsevol pensament més enllà d'aquest relat, pot enfrontar-se a la malaltia en la dimensió *fisiològica*, però difícilment en l'*existencial*.

És per tot això que un dels reptes actuals de les institucions sanitàries i dels professionals sanitaris és assumir la seva corresponsabilitat en la configuració d'un nou relat després de l'adveniment de la malaltia. Per poder assumir aquesta tasca cal,

abans que res, comprendre que els relats no són neutrals —és a dir, que no hi ha una manera natural, òbvia i objectiva de narrar—, sinó que s'alien, volgudament o no, amb determinades visions del món. Per il·lustrar aquesta aliança és ineludible la classificació tripartida dels relats de la malaltia que feu Frank en funció de quin és el seu objectiu o *telos*. Primer, el relat de restitució, per al qual l'essencial és el retorn a l'ordre perdut. En aquesta narració, els esdeveniments s'interpreten des de l'horitzó de la restitució: es prioritzen els pensaments positius i s'ometen la resta. Es tracta d'un relat teleològic, en el qual no hi ha lloc per al descobriment de res de nou durant la malaltia. Segon, el relat caòtic, en el qual el malalt, aclaparat pels esdeveniments, no és capaç d'ordenar-los i dotar-los de sentit, sinó que només pot enumerar-los de manera aleatòria. I, tercer, el relat de recerca, que és el defensat per Frank, en què la malaltia, malgrat que no és mai desitjable, és emprada per repensar-se a un mateix i els vincles amb l'entorn. En aquest tipus de relat es dona, doncs, una obertura fonamental a la novetat: hom està obert a ser transformat per l'experiència de la malaltia i, alhora, hom es responsabilitza del tipus de relat a través del qual vol experimentar la malaltia en lloc de delegar aquesta responsabilitat.

Els relats de restitució solen ser aliats tàcits del biocapitalisme: la restitució s'entén com la reincorporació a l'imperatiu de l'efectivitat i la disponibilitat propis de l'àmbit laboral i, cada cop més, també del social. També hi sol haver una concepció subjacent del jo més aviat sobirà d'ell mateix, ja que la vulnerabilitat és entesa com un estadi transitori. En canvi, en els relats de recerca, la vulnerabilitat s'entén com a constitutiva de la persona, de manera que el jo sempre es concep en relació amb els altres. A més, en la mesura que la malaltia és viscuda com una ocasió per repensar les formes de viure, aquests relats tenen un potencial transformador.

Cal continuar insistint perquè institucions i professionals sanitaris compreguin la importància de promoure una escolta atenta dels pensaments dels malalts que permeti emergir i donar forma als seus relats particulars, que els permetin orientar-se de nou i dotar de sentit les seves vivències.

LES EMPRESES TRANSNACIONALS I ELS DRETS HUMANS EN CLAU DE GÈNERE

OPINIÓ

Blanca

Camps-Febrer.

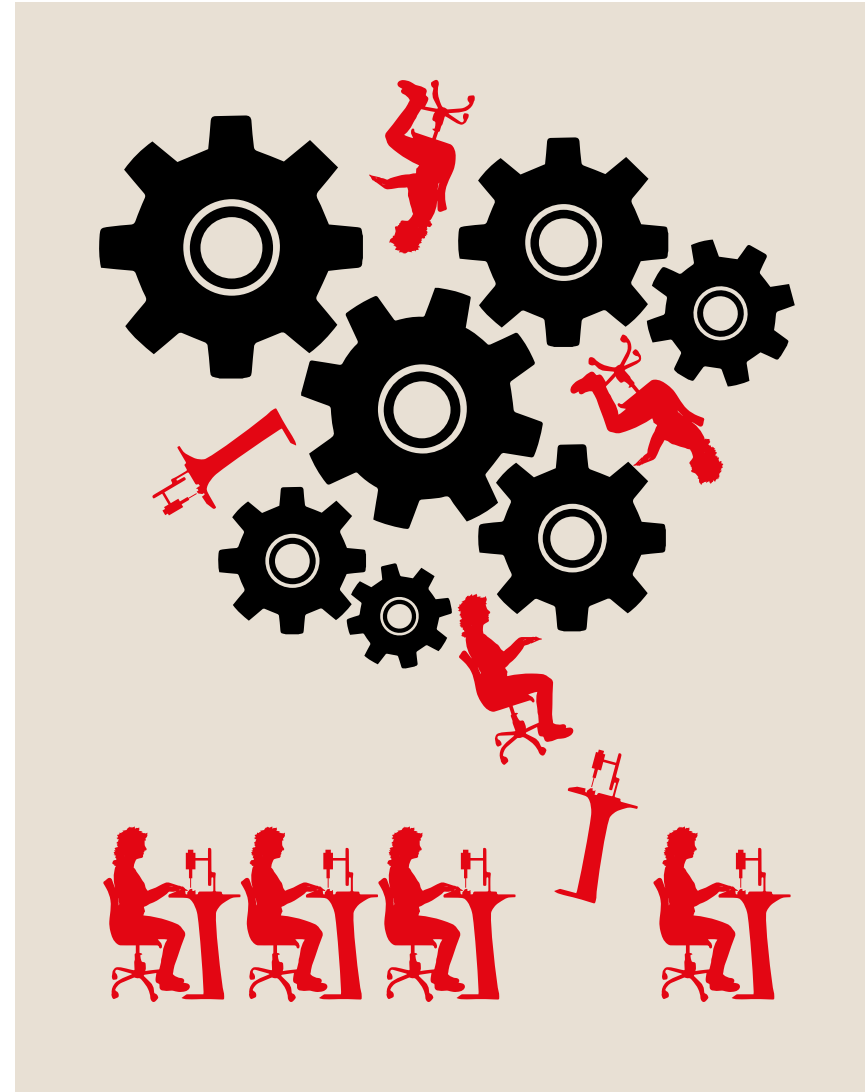
Professora del Grau en Relacions Internacionals de Blanquerna-URL i coordinadora de Recerca de l'Observatori de Drets Humans i Empreses a la Mediterrània

Quan pensem en la manera en què les relacions de gènere, des del punt de vista global, afecten i es veuen afectades pel sistema internacional, sovint ens venen al cap els conflictes armats, les migracions o els processos de pau. En aquest article ens proposem abordar l'impacte que les Empreses Transnacionals (ETN) tenen, de manera diferenciada, en la vida de les persones en funció dels rols sexuals i de gènere que se'ns assignen, així com en les poblacions i les comunitats allà on les empreses actuen.

Les ETN són aquelles empreses que es mouen per diversos estats i geografies, l'activitat o cadena de valor de les quals es troba repartida a través de diverses fronteres. Així, per exemple, si considerem les sis primeres empreses de construcció espanyoles, cal dir que desenvolupen el 90% de l'activitat fora de territori espanyol. Més que empreses espanyoles, doncs, són empreses transnacionals, els beneficis i els negocis de les quals s'estenen més enllà de les fronteres polítiques.

Tot i la importància creixent de les ETN en el sistema internacional, no hi ha cap tractat ni acord que en reguli l'impacte en els drets humans des del punt de vista global. Hi ha, en canvi, més de 3.400 acords comercials i tractats de lliure comerç multilaterals o bilaterals que en blinden les inversions. Principalment es blinden a través de la figura dels ISDS o tribunals d'arbitratge de diferència estat-inversor, als quals les empreses poden accedir quan consideren que les seves inversions estan en perill per omissió o per actuació dels estats on inverteixen. El cost dels tribunals d'arbitratge internacional a què han estat sotmesos els països del Carib i de l'Amèrica llatina en els darrers vint anys, per exemple, es calcula que ronda els 2.500 milions dòlars. És a través d'aquest blindatge que l'any 2012 l'empresa francesa Veolia va poder denunciar Egipte després que el país hagués augmentat el salari mínim. Veolia al·legava una disminució dels beneficis i demanava un retorn a les condicions salarials anteriors o una compensació de 110 milions de dòlars.

A la pressió que les grans empreses poden exercir sobre els governs, s'hi afegeixen les vulneracions de drets humans que es duen a terme, sovint

de manera sistemàtica, i que formen, a més, part inherent del sistema actual. Vulnerar els drets humans és factible i sovint rendible, perquè gairebé no té costos per a les grans empreses, excepte potser costos d'imatge. Els costos i l'impacte de les pràctiques abusives, però, l'acaben pagant les comunitats del sud i, de manera exacerbada, les dones. És per això que Juan Hernández Zubizarreta, professor de Dret de l'Empresa de la Universitat del País Basc / Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU), es refereix a aquesta situació com a «arquitectura de la impunitat»: un sistema que reforça les ETN, desprotegeix les comunitats davant la temptació de les grans inversions transnacionals i impossibilita que les víctimes puguin arribar a accedir a la justícia. El problema rau en la impossibilitat

actual de perseguir extraterritorialment els crims i les violacions de drets humans que cometen les ETN.

En els projectes de treball intensiu (roba, electrònica, processament d'aliments, etc.), les ETN s'instal·len sovint allà on troben legislacions laborals menys garantistes i graus de corrupció elevats que perpetuïn o forcin condicions laborals a la baixa. Moltes treballadores en zones industrials especials, com les famoses maquilas del nord de Mèxic, Tànger o Casablanca, al Marroc, han estat pobrament formades abans de ser contractades, la qual cosa augmenta el risc d'accidents laborals. Les dificultats, a més, les troben també a l'hora de sindicar-se i de reclamar els seus drets, atès que les coaccions i les sancions econòmiques per part de les mateixes empreses són habituals. En general, a més, les llargues jornades laborals i la manca de drets dificulten la conciliació familiar. Com que han de satisfer certs rols reproductius i de cures, les dones també tenen més temporalitat i una permanència més curta en els llocs de feina.

Les migracions de treballadores també són problemàtiques, per la vulnerabilitat especial que pateixen pel fet de trobar-se en un context en què desconeixen la legislació i sovint fins i tot l'idioma. És el cas de les treballadores migrants bangladesianes i singaleses en una empresa de confecció a Jordània. Desenes de treballadores van patir abusos sexuals i violacions per part d'un responsable de l'empresa local Clàssic. Les dificultats i els temors a l'hora de denunciar-ho van fer que la situació es prolongués, fins que finalment va sortir a la llum, però la importància econòmica de la planta manufacturera a Jordània va protegir l'empresa local de qualsevol tipus de responsabilitat. La dificultat actual de responsabilitzar judicialment les empreses matrius de les actuacions i els abusos d'empreses locals que treballen per a elles és una de les claus d'aquesta «arquitectura de la impunitat» que s'estableix globalment.

Més enllà de les violacions dels drets de les treballadores, l'actual manca de control independent posa en risc els recursos naturals i els sistemes de vida de moltes comunitats, especialment en la indústria extractiva i de grans infraestructures. Moltes comunitats resisteixen, i són sovint les dones les que s'erigeixen en defensores del medi ambient i de les comunitats, que s'alcen contra l'extractivisme i l'espoli dels recursos naturals o els abusos i les coaccions de les ETN. L'activisme es pot arribar a pagar amb la vida, com va ser el cas de la defensora i líder comunitària Berta Cáceres, assassinada el 2016 per haver-se oposat al megaprojecte de la presa Agua Zarca, a Hondures.

La lluita pel Tractat Vinculant

Moltes lluites locals han confluït també en la campanya global per l'adopció, a les Nacions Unides, d'un Tractat Vinculant sobre les ETN i el seu impacte en els drets humans. La perspectiva de gènere que moltes organitzacions civils volen integrar en la redacció del Tractat Vinculant no pretén tan sols assenyalar les dones com a grup vulnerable, com un altre recurs del qual les ETN s'aprofiten, sinó que també vol integrar l'anàlisi de com els negocis tenen efectes diferents i desproporcionats en els homes i les dones.

MOLTES COMUNITATS RESISTEIXEN, I SÓN SOVINT LES DONES LES QUE S'ERIGEIXEN EN DEFENSORES DEL MEDI AMBIENT, QUE S'ALCEN CONTRA L'EXTRACTIVISME I L'ESPOLI DELS RECURSOS NATURALS

A casa nostra, a més, cal un canvi en el model de consum i de producció. Aquest canvi, però, no s'ha d'abordar tan sols de manera individual, sinó també regulant els marcs que ens afecten per evitar la impunitat de l'actuació de les ETN. També cal donar suport a l'adopció del Tractat Vinculant i, sobretot, cal introduir criteris de drets humans en la contractació i la compra pública. Cal contribuir a fer que els costos de violar els drets humans deixin de ser gratuïts.

PER A QUÈ SERVEIX LA PEDAGOGIA?

Tres experts conversen al voltant del que ells mateixos anomenen «la professió invisible»

Fotografies:
Pere Virgili

La pedagogia és la ciència de l'educació que, des d'una mirada interdisciplinària, fonamenta l'acció educativa sigui quin sigui l'entorn o espai on s'esdevingui, i no es pot confondre amb la didàctica, la qual fonamenta específicament les formes i maneres eficaces per generar aprenentatge en els educands. La pedagogia és, doncs, un conjunt de sabers que s'ocupen de l'educació com un fenomen típicament social i específicament humà, que pren conceptes i principis d'altres disciplines com la sociologia, la psicologia, la filosofia o l'antropologia, entre d'altres. Paulo Freire, Maria Montessori, Francesc Ferrer i Guàrdia, Rosa Sensat, Joan Triadó o Marta Mata en són alguns dels referents. Però per a què serveix la pedagogia professional? Per a què serveix estudiar el Grau en Pedagogia? Per parlar-ne hem reunit tres experts procedents de diferents àmbits perquè conversin sobre una disciplina que en més d'una ocasió s'ha anomenat «la professió invisible». El Dr. Jordi Riera, pedagog, professor de Blanquerna-URL i vicerector de la URL; la Sra. Rosa Rodríguez, pedagoga i presidenta del Col·legi de Pedagogs de Catalunya, i el Sr. Jordi Garriga, pedagog, membre de la comunitat Alumní Blanquerna i consultor de l'empresa E-motiva.

Jordi Riera: Parlant de temes molt diferents, sovint sentim expressions com «cal fer més pedagogia» en política, en àmbits veïnals o ciutadans, o als mitjans de comunicació. Aquesta reflexió espontània indica que cal un professional de la pedagogia o significa una altra cosa? És a dir, quan ho sentim a dir, no creieu que és més una referència a tenir «intuïció» pedagògica que no pas un reclam de professionalització, pròpiament?

Rosa Rodríguez: Jo diria que tothom se sent legitimat per parlar de pedagogia, però, en canvi, no reclama la figura del pedagog quan fa aquesta afirmació. Més aviat parla del fet que cal una metodologia perquè allò s'entengui o s'apregui. Parla de didàctica, de la necessitat que un determinat valor o concepte arribi a la persona, però no de l'acció pròpiament professional d'un pedagog.

Jordi Garriga: Totalment d'acord. Reclamen que cal explicar més bé les coses, fer-les més didàctiques o entenedores.

J.R.: Per tant, estem d'acord que es tracta d'una apel·lació més intuïtiva del sentit pedagògic de les coses, i no tant de la figura del pedagog. Com identificariem, doncs, aquesta figura professional?

R.R.: El professional de la pedagogia és un expert en processos educatius i processos formatius amb persones, grups i comunitats. Això seria la definició de llibre. És un agent actiu en l'àmbit de l'educació. És la part de reflexió, d'anàlisi; la part científica de l'educació. L'educació seria la part més pràctica i la pedagogia seria la part més reflexiva i més teòrica, però alhora amb actuació directa.

J.G.: Aquesta és una de les fronteres complicades entre el pensament i l'acció. La pedagogia es queda al mig. Té aquest enfocament de pensar sobre el fenomen o de tractar d'entendre'l, de donar directrius, d'endregar... Però després, en la praxi, és quan el pedagog té un rol més clar en uns àmbits que en uns altres.

R.R.: Sí. Però és que el pedagog no només es queda en la teoria. Tota la part de desenvolupament i de creixement personal també és el seu àmbit.

J.G.: No sé si als psicòlegs els agradaria gaire...

R.R.: Amb la psicologia compartim espais professionals, com aquest: els psicòlegs s'ocupen de la part psicològica i els pedagogs, de la part educativa.

ROSA RODRÍGUEZ:
 “EL PEDAGOG POT INFLUIR MOLT EN EL CLIMA I LA CULTURA D’EMPRESA. EL QUE FA ÉS DINAMITZAR EQUIPS PER GESTIONAR CONFLICTES O COHESIONAR GRUPS”

J.G.: El perfil del psicòleg industrial ha gaudit de més reconeixement específic que el del pedagog, potser per la consolidació de la pròpia identitat professional. El pedagog practicant és una figura professional més jove que la del psicòleg, que encara no s’ha acabat de definir.

J.R.: Aquesta figura híbrida del pedagog com a fomentador de la praxi educativa, però també com a persona o professional que intervindrà directament en la realitat, li dona un perfil tan ampli que potser és alhora un avantatge i un inconvenient des d’un punt de vista de reconeixement social. És un avantatge perquè encara ha de recórrer molt de camí, i de fet trobem «pedagogs» professionals en infinitat d’àmbits ocupacionals, a diferència del que passa amb altres figures professionals de l’educació, com són el mestre o l’educador social, que són persones amb formacions més «regulades» però més tancades en el rol professional que se n’espera. En el cas de pedagog, no és així. Creieu que és un avantatge o un inconvenient?

R.R.: No sé si són avantatges o inconvenients. Però les dues professions que has esmentat (mestre i educador social) són regulades i la de pedagogia no ho és. Jo crec que la confusió o la indefinició ve justament per la manca de regulació. Però, com dius, aquesta absència de «regulació» del pedagog ens dona avantatges. Ens movem per més espais diferenciats.

J.R.: Jo també estic convençut que pot ser un avantatge. El que tenen les formacions regulades és que obeeixen a un perfil molt específic. En canvi, la formació universitària del professional de la pedagogia, per la manca de regulació, es pot obrir a molts més camps. Parlem de la persona que se sent atreta per la visió educativa, per aquesta dimensió pedagògica, però que no acaba de decidir si vol ser mestre o educador social; vol un perfil més ampli per poder definir, en el futur, a què voldrà dedicar aquesta vocació educativa. Aquest podria ser l’avantatge d’estudiar el Grau en Pedagogia. El teu cas, per exemple, Jordi Garriga...

J.G.: Probablement sí. Vaig estudiar Pedagogia, i la vida professional m’ha portat cap al món de l’empresa. He fet un recorregut en el qual aquesta base, aquesta mirada pedagògica àmplia, ha contribuït. Jo treballo en temes d’estratègia de recursos humans i gestió del compromís. La base pedagògica, aquesta mirada àmplia i global, hi ajuda, però es fa molt curta si penses realment en una sortida focalitzada en el món de l’empresa. Si som en l’àmbit de la desregulació, què pot ser més desregulat que la mateixa empresa? Vull dir que les titulacions universitàries a l’empresa tenen una importància baixa o relativa. Excepte en els llocs regulats, és clar.

J.R.: La tenen per la formació basal de la qual parteixen en el món de la pedagogia social, laboral, empresarial, escolar...

JORDI GARRIGA:
 “LA VIDA PROFESSIONAL M’HA PORTAT CAP AL MÓN DE L’EMPRESA. HE FET UN RECORREGUT EN EL QUAL AQUESTA MIRADA PEDAGÒGICA ÀMPLIA HA CONTRIBUÏT”

J.G.: Sí, però als pedagogs no se’ls identifica. És més fàcil i habitual saber que un director de recursos humans és psicòleg o advocat que no pas que és pedagog. És una invisibilitat dins de la desregulació.

R.R.: Abans no volia fer la impressió que fos negatiu que el perfil del pedagog fos ampli; pot semblar dispers però dona moltes opcions. I en l’àmbit de l’empresa té molt de futur. Des del Col·legi estem promovent el perfil del pedagog a l’empresa.

J.G.: La pedagogia ha de poder aportar alguna cosa en l’àmbit de la formació, del reciclatge o de l’emprenedoria, perquè justament toca àmbits molt socioeducatius, en la formació en general.

J.R.: En aquest sentit, Jordi, què és allò que, encara que sembli invisible, en la teva trajectòria acadèmica de mestre i pedagog t’ha ajudat a treballar en el món de l’empresa?

J.G.: Primer hi ha un aspecte que és complementari al fet que jo escollís aquestes formacions, i és la vocació de servei. És una qüestió molt profunda. En el fons penso que continuo treballant de mestre cada dia. Treballo amb equips directius, en temes de cultura, valors, lideratge... I, darrere d’aquest component de fer que passin coses, de treballar amb les bases relacionals perquè aquell grup de persones converssi, pensi i dissenyi, hi ha tot un rerefons molt vinculat

a aquesta formació/vocació inicial. Una de les primeres coses que vaig fer en acabar pedagogia va ser fer un Màster en Administració d’Empreses (MBA). I ho agrairé sempre. Després de l’MBA vaig descobrir que amb allò no n’hi havia prou i vaig fer un Màster en Desenvolupament Organitzacional, que és una disciplina poc coneguda i poc estesa però molt útil, i que per mi va suposar un abans i un després en la formació. Crec que és una disciplina que es va avançar cinquanta anys al seu temps. Ofereix una mirada que va molt més enllà del MBA i que té molts punts en comú amb la mirada pedagògica. És veure les organitzacions com a fenomen humà, amb els processos subjacents que hi ha, i que també són presents en l’educatiu. No sé si he tancat un cercle o no, però el desenvolupament organitzacional m’ha ajudat molt. Probablement, sense saber-ho, també hi deu haver molts pedagogs posats en això.

R.R.: El pedagog pot influir molt en el clima d’empresa, en la cultura d’empresa. De fet, hi ha pedagogs que treballen en consultories o tenen gabinet propi i el que fan és dinamitzar equips dins de les empreses per gestionar conflictes o cohesionar grups. Actualment, hi ha un 10% de col·legiats que tenen negoci propi o que estan associats amb altres professionals d’altres disciplines, en les quals presten serveis psicopedagògics, educatius i formatius, com l’atenció a la diversitat, l’orientació, el medi ambient, els recursos humans, la gestió i la transferència del coneixe-

ment o la gestió de la formació i de projectes, per citar-ne alguns.

J.R.: Aquest plantejament que esteu fent ara és molt interessant de cara a l'orientació universitària, i l'interès pel món de la pedagogia en general, en l'orientació de la vocació o la formació de futur. Aquest, doncs, és un perfil formatiu que es basa en un element crític: la vocació per la formació i el desenvolupament integral de la persona, els grups o els col·lectius des d'una mirada àmplia, global i fins i tot comunitària i social. Per altra banda, avui dia són ben pocs els que dubten de la necessitat que darrere el grau universitari hi hagi una especialització en algun màster, en algun àmbit específic, que cada estudiant ha d'escollir. I justament aquest Grau en Pedagogia obre moltes oportunitats perquè el ventall de formacions sigui molt ampli, molt d'anar lligant a partir de l'itinerari, oi? Pedagogs en el món editorial, pedagogs en el món social, en el món de la salut o en el món de l'empresa...

R.R.: Sí. Justament, Jordi. Segons les nostres dades, aquest 2016 el 41% de les ofertes i convocatòries que hem gestionat són del món educatiu, tant dins del sistema reglat (obligatori, postobligatori i superior) com des d'empreses que presten serveis als centres educatius, mitjançant la gestió de necessitats educatives especials —ja sigui subvencionada o sufragada pels pares—, els projectes extraescolars, els d'acollida matinal i espai del menjador, les sortides educatives, etc. D'altra banda, el 33% d'ocupacions gestionades s'han centrat en el context social en àmbits com l'atenció a les persones (infància, gent gran, risc d'exclusió), la cooperació i el voluntariat, la mediació, la salut, el socioeducatiu i el sociocultural. Per últim, el 26% restant han estat en el context d'empresa, en àmbits com els de recursos humans, d'emprenedoria, de formació, d'orientació professional...

J.R.: Què hi fa un pedagog, Rosa, per exemple, en l'àmbit social?

R.R.: Per exemple, es dedica a la prestació de serveis socials garantits del Departament de Treball i Afers Socials i Família, així com als equips d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (EAIA), on es treballa de forma interdisciplinària, i en general als serveis garantits de la Cartera de Serveis Socials, on es contempla el perfil professional del pedagog. També el trobem en programes i serveis socioeducatius, amb projectes socials per a

infants, joves i famílies en barris on hi ha més necessitats. Són serveis no garantits però promociats des de l'administració pública local i les entitats socials. També hi entraria la part de la salut, de la cultura, que nosaltres agrupem dins del context social. El trobem en l'àmbit de la cultura amb programes culturals, de lleure educatiu, etc.

J.R.: Parlem també de les noves tecnologies. És possible que el pedagog també tingui a la base de la formació una competència rellevant a l'hora d'entendre i revisar què aporten aquestes noves tecnologies en l'educació formal a l'escola, però també fora de l'educació escolar. Potser per aquí també hi ha un àmbit de desenvolupament present i futur en el món de la pedagogia professional.

R.R.: Sí, és un tema bastant recurrent en l'àmbit social i educatiu. El fet que tinguin un suport per saber valorar quina és la informació que estan rebent i saber-la destriar és molt important. Aquí, a part de la infància i l'adolescència, és fonamental el rol de les famílies, que són importantíssimes perquè són els primers agents educatius en contacte amb els infants, són les que poden col·laborar per desenvolupar aquest sentit crític. D'altra banda, per a un pedagog emprenedor el desenvolupament d'aplicacions mòbils educatives és un camp important en el qual cal treballar.

J.R.: En els mitjans de comunicació també es visualitza aquesta possibilitat que el pedagog pugui aportar criteri. Hem viscut recentment la polèmica sobre el programa «Info-K», dirigit a la infància. Estic segur que hi ha pedagogs treballant darrere aquests programes televisius o d'altres... En general, els mitjans, especialment els dirigits als menors, necessiten criteri pedagògic en el desenvolupament.

R.R.: Sí, sense cap dubte, cal criteri pedagògic en els programes televisius adreçats a la infància i l'adolescència. Vull destacar que «Info-K» ha estat distingit, enguany, amb el Guardó Marta Mata de l'Associació de Mestres Rosa Sensat. És un reconeixement a la tasca feta i estic convençuda que el programa disposa de pedagogs per la producció. Conec altres experiències: per exemple, el programa televisiu «Educació i família», produït per un pedagog, que durant temps s'ha retransmès per la Xarxa de Televisions Locals, en el qual és notòria la mirada pedagògica a l'hora de tenir en compte les sensibilitats i l'abordatge de les temàtiques educatives.

JORDI RIERA:
“EN ELS MITJANS DE
COMUNICACIÓ TAMBÉ
ES VISUALITZA QUE
EL PEDAGOG PUGUI
APORTAR CRITERI.
HEM VISCUT FA POC
LA POLÈMICA SOBRE
‘INFO-K’, DIRIGIT A LA
INFÀNCIA”

J.R.: En certa manera, la professió de pedagog professional és jove, encara s'està obrint camí. Deixeu-me que us preguntí si també visualitzeu la figura d'aquest professional jove encara i la seva capacitat transformativa. És a dir, la nostra figura professional també pot aportar elements de canvi per a la millora de la societat en el sentit més ampli?

R.R.: Per descomptat. És que els pedagogs som motors de canvi. Perquè l'educació, entesa més enllà de l'escola, és una eina poderosa mitjançant la qual es promou el canvi. No és només en el món educatiu reglat, sinó que és present en tots els àmbits de la persona: família, escola, comunitat, feina... I a l'empresa també hi ha educació, també es generen processos educatius.

J.G.: I allà on hi ha construcció de relacions, al final... hi ha pedagogia!

J.R.: Clar, i torna a aparèixer de nou la necessitat de disposar d'un professional de canvi que tingui com a horitzó el desenvolupament integral de les persones, la seva promoció màxima, personal, vocacional, professional... És clar que la pedagogia, des de la base, treballa en l'àmbit dels valors individuals, col·lectius, comunitaris... Des d'aquesta òptica, la pedagogia professional és una gran oportunitat per a la millora de la societat.

R.R.: Jo penso que el pedagog és el nucli, que ell és l'especialista, que és un activista del canvi social. No en solitari, sinó promovent el fet educatiu col·legiadament amb altres professionals, perquè no ho sabem tot i calen mirades diferents per a un abordatge integral.

J.G.: En el meu cas he après que l'organització no existeix, existeix el fet d'organitzar-se. És un conjunt de persones fent alguna cosa. Aquesta visió dinàmica també existeix des de la pedagogia, que pot tenir una mirada més holística de l'organització, com a fenomen humà. Al llarg de la història hem tingut moltes revolucions, i jo crec que el segle XXI, des del punt de vista empresarial, és el segle de la revolució de les persones.

J.R.: Parlem molt de la quarta revolució.

J.G.: Va molt més enllà de la tecnologia. Parlem de construir entorns de treball i relacions estimulants i motivadores, per als quals valgui la pena dedicar la vida professional, o una part. Aquesta mirada holística de l'organització com un sistema humà en evolució permanent és necessària. Per a mi és una mirada molt pedagògica.

R.R.: És cert que l'empresa tendeix cada vegada més a cuidar el capital humà que té, és un tresor que cal tenir en compte perquè darrere de qualsevol activitat productiva hi ha persones.

J.G.: Això és imparable. Encara no he conegut cap alt directiu que hagi fet aquest pas, d'apoderar més la seva gent, de cuidar-la, i que hagi tornat enrere. Una altra cosa és que costi fer el pas, sovint massa.

JORDI RIERA:

“EL JOVE QUE AVUI ES PLANTEJA FER PEDAGOGIA HA DE TENIR AQUEST ESPERIT COMPROMÈS I DE VOCACIÓ CLARA PEL MÓN EDUCATIU, PERÒ TAMBÉ D'EMPREENEDOR I D'AVENTURA DE MIRADA ÀMPLIA”

J.R.: És interessant que en aquest horitzó de la quarta revolució industrial es parli tant del vector crític de les persones, del seu capital humà com a potencial de creixement individual i col·lectiu en la construcció i el compartiment del coneixement. I, en tot això, hi ha una mirada indefugiblement pedagògica. Sembla que s'obrin expectatives de futur molt més enllà del que estem parlant avui, oi?

J.G.: És cert. En una conversa de dues hores i mitja entre dos presidents d'organitzacions molt conegudes, després de la primera mitja hora per conèixer-se van parlar un quart d'hora de negocis i la resta de temps, una hora i tres quarts, van parlar de persones, de cultura, de com transformar, de lideratge, de com adaptar les organitzacions a les exigències de l'entorn... És molt significatiu. És una mirada *kairós* de les organitzacions (el temps de l'oportunitat) i no *cronos*. La mirada *kairós* és fonamental des de l'òptica de l'alta direcció, i jo crec que aquí els pedagogs hi poden tenir alguna cosa a veure.

J.R.: Hem deixat clars els tres contextos en els quals pot actuar el pedagog: l'educatiu, el social i el d'empresa. Recordo que quan vam crear el Col·legi de Pedagogs de Catalunya, del qual soc president fundador, ens deien: «Ah, o sigui que feu el “col·legi professional dels docents”». I nosaltres ja explicàvem en aquell moment que no es podia confondre la pedagogia professional estrictament amb la funció docent. Intentàvem explicar tot això que avui estem compartint aquí. La pedagogia professional apuntava i apunta molt més enllà de la «docència», malgrat que és una funció molt important, també. Tot el que acabem de parlar ara és la demostració pràctica i evident que es

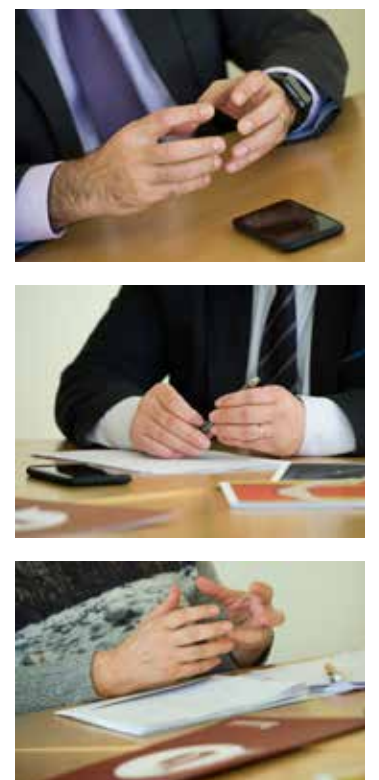
tracta d'una confusió enorme que hem de clarificar. El pedagog professional no és estrictament «el docent», sinó que es tracta d'un professional de base molt més àmplia que no podem confondre amb els mestres o els professors —independentment que hi hagi pedagogs que es dediquin també a la docència, és clar.

R.R.: Crec que, en relació amb tot això que dius, Jordi, el Col·legi de Pedagogs de Catalunya ha col·laborat moltíssim a fer aquest salt, però en l'imaginari social això que expliques encara és molt present. Suposo que és una qüestió de temps, d'anar fent aquest tomb perquè no s'associï directament la pedagogia amb la docència, oi? I no la rebutgem en absolut, ans al contrari: hi ha molts pedagogs impartint docència en diferents nivells.

J.R.: Conversant sobre la pedagogia professional, doncs, descobrim que encara avui és una professió que obre expectatives molt diverses. Precisament, però, la desregulació no és necessàriament un problema, més aviat pot ser justament el contrari, atès que pot acabar sent un avantatge per poder fer itineraris diversos que vagin especialitzant aquesta vocació de base i que no només responguin a criteris d'ocupació, sinó també de voluntat de canvi i de millora de la societat des del nostre exercici professional pedagògic.

R.R.: Exacte. Per ser pedagog s'ha de voler ser motor de transformació social i estimar l'educació, perquè l'educació es dona en tots els espais en què ens movem les persones. S'ha de tenir aquest sentiment de creure que des de l'educació es pot moure i promoure el canvi per assolir societats més justes i equitatives.

J.R.: Per tant, podríem concloure que el candidat a estudiar pedagogia és un perfil de jove postbatxillerat o cicles a qui l'educació desperta un gran interès, però l'educació viscuda no d'una manera estrictament regulada, com a possible mestre o educador social, sinó pensant en molts altres àmbits, com els que hem descrit avui aquí. A aquest jove, noi o noia, que avui es planteja fer pedagogia se li ha de dir que ha de tenir aquest esperit compromès i de vocació clara pel món educatiu, però també d'emprenedor i d'aventura de mirada àmplia. I que darrere d'aquest punt d'atreviment inicial hi ha posicions molt diverses: un pedagog pot desenvolupar-se i realitzar-se en itineraris distints de la pedagogia professional, tal com heu explicat molt bé avui aquí, i són apassionants de recórrer. Com deia Paolo Freire, cal continuar fomentant dia rere dia una «pedagogia de l'esperança, que permeti als homes un procés sostingut de desenvolupament i alliberament permanents». Heus aquí un dels grans reptes de la pedagogia professional.

Is especialistes constaten de forma general un increment de les conductes disruptives o problemàtiques a les aules com a conseqüència de múltiples canvis socials. El Dr. Simó considera que és necessari que la comunitat educativa entengui que cal adaptar l'ensenyament a aquests canvis i incideixi més, tant en la reflexió sobre la problemàtica com en la prevenció de les conductes.

“EL FET DE NORMALITZAR CONDUCTES INAPROPIADES FA QUE NO HI ACTUEM EN CONTRA”

Entrevista al Dr. David Simó i Pinatella, professor de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL

Text: Francesc Viadel
Imatges: Esperanza Maestro

David Simó i Pinatella (Barcelona, 1981) és doctor en Psicologia i professor de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL i membre del grup de Recerca en Discapacitat i Qualitat de vida: Aspectes educatius de la facultat. Com a psicopedagog s'ha especialitzat en l'estudi i la prevenció de les conductes problemàtiques, i és un expert en el Suport Conductual Positiu (SCP). Amb l'aplicació del SCP es pretén no només prevenir les conductes problemàtiques dels nens en l'àmbit de l'educació i actuar-hi de forma sostenible, sinó també ensenyar les conductes esperades en els diferents contextos. L'èxit de la SCP com a estratègia es basa en la implementació de forma universal i preventiva, i en les accions de caràcter punitiu en la correcció de conductes.

Bona part de la tasca professional en temes conductuals del doctor Simó s'ha desenvolupat a la Fundació Ampans de Manresa, que des de fa cinquanta anys es dedica a promoure l'educació de les persones amb discapacitat intel·lectual, malaltia mental o en situació de vulnerabilitat. A més, actualment forma part de l'equip de lideratge de l'Associació Europea de SCP i és president del Grup d'Investigació en Educació Especial (GIEE) de Catalunya, que desenvolupa tasques de formació i assessorament.

“NO ES DEDIQUEN PROU ESFORÇOS A ENSENYAR QUINES SÓN LES CONDUCTES APROPIADES. QUÈ ENS PASSA A LES ESCOLES? DEDIQUEM ESFORÇOS A ENSENYAR ALLÒ QUE NO S'HA DE FER. NO INCIDIM EN ALLÒ QUE SÍ QUE FAN BÉ”

-Quines causes podem assenyalar des d'una perspectiva psicopedagògica?

Les causes són múltiples. Poden ser biològiques, socials i psicològiques, que explicarien part del problema. No obstant això, tot i que és cert que cal posar l'èmfasi en la feina que fem amb els alumnes, és primordial dedicar esforços al context. Evidentment dediquem múltiples iniciatives a adreçar aquestes conductes, però el problema principal és que no treballem aquest aspecte de manera sostenible a les escoles. A més, les conductes s'indiquen, però no dediquem gaire esforços a ensenyar-les, ens centrem a corregir-les.

-Però això no ens desviaria, als docents en general, de la nostra funció? Massa sovint es tro-

ben responsabilitzant-se de qüestions que atenyen les famílies, la societat...

Aquest raonament posa en qüestió com funciona tot el sistema educatiu. És evident que les famílies hi tenen un rol fonamental, ara bé, l'objectiu darrer de l'escola és el de promoure ciutadans. Hem de ser conscients que no només hi ha els aspectes acadèmics —que, evidentment, els hem d'exigir—, sinó que alhora hem d'educar en determinats valors. La qüestió és veure què els ensenyem o què treballem a les aules, vull dir, si ho fem de manera implícita, puntualment, o de manera molt sistematitzada i explícita.

-Parlem de la primera conducta que comentava: la de la falta de col·laboració, aquesta actitud apàtica tan freqüent. A què és deguda?

Qualsevol conducta es manifesta per un motiu. Hem d'evitar pensar que una conducta respon únicament a aspectes intrínsecs de la persona, i hem de veure que hi ha múltiples elements que també hi tenen a veure. Depenent de com ens organitzem o fem les classes, serà molt més probable que aquestes conductes es produeixin o no.

-Canviar els mètodes... Però, tot i així, sovint els professors es troben que tampoc funciona. Hi ha massa elements que ho distorsionen, com la manca de capacitat de concentració dels estudiants, només per parlar d'un aspecte. No podem utilitzar estratègies diferents perquè sí, cal que tinguin al darrere algun motiu concret i responguin a unes necessitats prèvies. Si canvio la classe magistral per una activitat determinada i aquesta tasca no respon a les necessitats dels estudiants, tampoc funcionarà. Per tant, en primer lloc cal identificar les conductes, saber per què es produeixen, i d'acord amb la resposta que n'obtinguem, després cal modificar la manera d'ensenyar. És important aplicar estratègies que estiguin avalades per l'evidència i que donin resposta a les necessitats conductuals dels alumnes i als valors que pretenem ensenyar.

-Tornem a les conductes. Per què la manca de col·laboració i l'agressivitat són les més habituals?

En general, no es dediquen prou esforços a ensenyar quines són les conductes apropiades. Què ens passa a les escoles? Nosaltres dediquem esforços a ensenyar allò que no s'ha de fer. I alhora

el més natural és incidir en allò que no està bé, corregir; no incidim en allò que els alumnes sí que fan bé. Hem d'ensenyar als nens a comportar-se en els diferents espais de l'escola, al barri... Cal fer molts exercicis molt explícits per treballar aquestes conductes a tot arreu.

-En qualsevol cas, els nens arriben d'un entorn familiar. És un tema social que desborda els educadors. Què està passant a la societat?

Evidentment, hi ha elements que ens dificulten la tasca com a mestres. Com, per exemple, les diferents cultures que conviuen a l'escola, a l'aula. Les famílies mateixes són diferents. Si tots tinguéssim la mateixa cultura a casa ja tindríem uns criteris molt unificats a l'aula i seria molt més fàcil. Però això no és així, i és un fet que la diversitat cultural és enorme. Les famílies apliquen els seus criteris tan bé com poden, i a nosaltres després ens toca actuar.

-I la conducta agressiva? Pot tenir a veure amb l'impacte de la cultura audiovisual? Amb aspectes més culturals o sociològics, com ara la pèrdua del valor de l'autoritat en el si de les famílies, a l'escola, etc.?

Un nen no és agressiu per naturalesa. L'agressi-

tat és una conducta apresada, com ho és qualsevol conducta problemàtica o adaptada. És el cas de l'alumne o el nen que té unes necessitats determinades, manifesta una conducta i se'l reforça concedint-li allò que vol. Com que ha aconseguit allò que pretenia sense necessitat d'emprar el llenguatge, sense raonament, per sistema actuarà així quan es torni a presentar una situació semblant i vulgui aconseguir alguna cosa.

-Diria que aquests tipus de conductes es manifesten en tot tipus d'escoles i centres educatius? Sí, això passa a tot arreu.

-Quines eines pot utilitzar la comunitat educativa per educar les conductes? Sense comptar que en els àmbits d'ensenyament superior el que tens davant ja són adults.

Sí. Entenc que es pot abordar el problema des de la perspectiva del Suport Conductual Positiu (SCP). No és una estratègia en concret, sinó una mirada més àmplia de com hauríem d'entendre realment aquest ensenyament de les conductes. Molt genèricament consisteix a identificar aquells principis o valors educatius que defensem com a escola, com a mestres, com a comunitat educativa i, a partir d'aquí, veure com traduïm aquests valors en la vida real, en tots els àmbits de l'escola. Imaginem un nen petit que no ha estat mai escolaritzat i ens arriba al centre. El més normal és que pressuposem que aquest nen ja sap com ha de comportar-se. D'aquest nen s'accepta que cridi al pati, però al passadís no. Només li ensenyem què no ho pot fer, però no el perquè. Cal dedicar temps a ensenyar les conductes de manera preventiva. Tot plegat acabem dedicant-ne més, de temps, a corregir. Paga la pena dedicar mitja hora de classe a recordar quines són les conductes apropiades, què s'espera dels estudiants, abans d'acabar perdent tota la classe perquè no hem pogut fer-la. Si tot el col·lectiu de professors d'un mateix centre té molt clar allò que s'espera dels alumnes, podem avançar. De vegades hi ha centres que tenen molt definit el reglament intern, però el problema és que no tots els professors el segueixen, i això és percebut pels alumnes. Evidentment, també hem d'actuar sobre les conseqüències, deixar clar què no estem disposats a acceptar.

-En els seus estudis no és gens partidari de l'acció punitiva per corregir conductes inapropiades.

L'estratègia adequada és la de la prevenció i l'educació.

-Parlar amb els alumnes, ensenyar conductes... I reforçar. Normalment associem al SCP el fet de premiar les conductes, i no es tracta d'això. Es tracta de reforçar, igual que fem amb els aprenentatges acadèmics quan posem una bona nota a aquells alumnes que estudien.

“EL PREMI MÉS IMPORTANT QUE UNA PERSONA POT TENIR ÉS SEMPRE EL RE- CONEIXEMENT SOCIAL, EL D'ALTRI, MOLT MÉS QUE L'OBTENCIÓ D'ALGUNA COSA TANGIBLE”

-Com es duu a la pràctica tota aquesta teoria? Al territori hi ha algunes escoles que estan implementant el SCP de manera sistèmica i comencem a tenir dades. Els resultats són molt positius. Les maneres de reforçar les conductes positives poden ser molt diverses. Per una banda, hi ha el reconeixement verbal quan som davant d'una conducta positiva, és a dir, felicitar l'acció d'un nen. També podem aplicar un sistema de punts que després es poden intercanviar per alguna cosa que no cal que sigui un aspecte tangible. Per exemple, si un grup-classe aconsegueix determinats punts al final de la setmana, poden escollir el tipus d'activitat que faran les dues últimes hores de classe, entre una sèrie de propostes que poden fer ells, sempre sota el guiatge del mestre i amb una finalitat educativa. És la manera de donar-los un petit reconeixement per una feina ben feta. El premi més important que una persona pot tenir és sempre el reconeixement social, el d'altri, molt més que l'obtenció d'alguna cosa tangible. Aquestes accions tenen un impacte extremament elevat sobre la conducta dels nens.

-Sigui com sigui, molts professionals dedicats a l'ensenyament a la primària i la secundària descriuen una situació a les aules que podríem qualificar de molt greu i que fa la impressió que el mateix sistema té interès d'amagar.

Bé, potser no és tan greu. Val a dir que hem normalitzat moltes conductes que no s'haurien de produir, com, per exemple, conductes verbals,

vull dir, insults. Sovint entenem que és allò propi de l'edat, però no, em sap greu, no és possible. És inacceptable. El fet de normalitzar-les fa que no hi actuem en contra, fa que les incorporem com un moment natural del desenvolupament del nen. Hem d'actuar-hi en contra i fer-ho, a més, de manera que no sigui punitiva. Hi ha mil estratègies i és fonamental que això es doni en totes les etapes. El que hem d'intentar és que les escoles siguin tan segures com sigui possible des del punt de vista conductual; segures, preventives i, evidentment, educatives. Si et trobes en un entorn en què saps que és probable que els nens et peguin o t'insultin, tu, com a mestre, estaràs anímicament tens, esperant l'agressió. Per evitar aquesta situació cal crear un context determinat per a la prevenció.

-No fa gaires anys aquestes actituds de què parlem eren excepcionals i, a més, estaven estigmatitzades. Sembla que el principi d'autoritat s'hagi esvaït. La sensació és que el professor l'ha perdut en dos sentits: el de la persona encarregada de mantenir l'ordre i el de la persona com a transmissora d'uns coneixements que els alumnes potser estan convençuts que poden trobar a la xarxa. Tenen el món a un clic.

El fet que un alumne digui «per què he d'escoltar un professor, si amb un clic a Google puc trobar-ho?» és lògic; per tant, aquesta classe del professor no és significativa en el moment de desenvolupament del nen. Cal que jo com a mestre em qüestionï fins a quin punt he d'ensenyar aquests continguts i de quina manera. El com és important, en aquest cas. Hem de poder plantejar diverses activitats i que cadascú triï la que més li interessi. No garantirem el 100% de l'objectiu que volem assolir, però és probable que aconseguim l'interès de més alumnes.

-Però això implica molts més recursos, complica la tasca de seguiment, d'avaluació...

Totalment. Sigui com sigui, el fons del problema que planteja continua sent el mateix: aconseguir modificar una conducta en el sentit que els alumnes participin en una activitat. La qüestió és de prioritats: assolir uns resultats en termes acadèmics i uns resultats en termes socials.

-Quan els estudiants arriben a l'àmbit universitari hi ha una acumulació d'actituds no corregides que distorsionen la funció del professor,

l'objectiu de la institució. Representa que ens trobem davant d'una població adulta.

Cert, ens podríem qüestionar fins a quin punt a la universitat hauríem d'incidir tant en la prevenció de les conductes. Amb tot, no hi ha més remei, atès que és evident que la insatisfacció existeix.

-Com creu que han influït les noves tecnologies en les conductes inadequades?

Crec que bé, si més no en molts aspectes, tot i que hi ha moltes escoles en què no s'ha ensenyat a fer-ne un ús adequat. D'altres usen aquestes tecnologies a bastament i de manera molt positiva.

-Les tecnologies han incidit també en actituds com la de l'esforç.

Jo no seria gaire derrotista. Pensem que hi ha moltes altres iniciatives que han tingut efectes molt positius sobre els problemes que planteja. La societat està canviant, però també canvien les estratègies de les escoles per adaptar-s'hi. Allò important és que aquestes iniciatives no siguin temporals, sinó que siguin sostenibles en el temps. Fer esforços de reflexió sobre com funciona tot.

-Quant temps fa que es produeixen tots aquests problemes?

No ho tenim identificat. S'han anat manifestant i normalitzant moltes conductes que no s'haurien d'haver considerat normals. Malauradament, ens trobem centres on hi ha conductes altament alarmants.

-Ha parlat abans del SPC com la clau per corregir exitosament conductes inapropiades; podria concretar més en què consisteix?

El que sabem és que —estadísticament, aproximadament i depenent de cadascun dels centres—, en un conjunt d'alumnes de primària i de secundària, el 80% compleix des del punt de vista conductual; hi ha un 15% amb risc de presentar conductes severes i un 5% que pot tenir conductes inapropiades molt més greus. Són tres graus d'intervenció i de prevenció. Un d'universal, un de secundari format per alumnes amb risc i un de terciari amb els alumnes amb problemes greus. El que es planteja és que cal ensenyar a tothom les conductes apropiades. En els altres nivells actuarem, a més, utilitzant suports extres. I en els casos més greus recorrerem, si cal, a l'atenció individualitzada. Des del punt de vista acadèmic és exactament el mateix.

-En quina recerca treballa ara mateix?

Estem acabant un estudi a Catalunya que se centra en quins són aquells aspectes que faciliten o dificulten la tasca del mestre a l'hora de donar respostes a conductes problemàtiques en nens amb autisme, tant en aules ordinàries com en aules d'educació especial. El que els mestres demanen són aules amb ràtios tan baixes com sigui possible, i que els referents siguin molt clars al llarg del període d'aprenentatge, és a dir, que hi hagi el mateix mestre en dos cursos acadèmics... Actualment, tenim un coneixement molt gran sobre conductes i estratègies d'ensenyament, ara bé, fins a quin punt els mestres poden intercanviar experiències? Tenen espais on puguin reflexionar sobre el dia a dia del que passa a l'aula i puguin millorar-ne alguns aspectes?

-Aplicat als nens amb discapacitat intel·lectual, han observat millores en casos concrets gràcies a l'aplicació de la SCP?

Sí. Una conducta problemàtica és cent per cent funcional. Si identifiquem la necessitat i hi actuem en contra, la freqüència de la conducta disminuirà. Però cal saber-ne el perquè. A Ampans hem fet un estudi en l'espai del pati amb nens amb discapacitat intel·lectual i amb nens de secundària. Presentaven tota una problemàtica: conductes disruptives, agressives i destruc-

“LA SOCIETAT ESTÀ CANVIANT, PERÒ TAMBÉ CANVIEN LES ESTRATÈGIES DE LES ESCOLES PER ADAPTAR-S'HI. ALLÒ IMPORTANT ÉS QUE AQUESTES INICIATIVES NO SIGUIN TEMPORALS, SINÓ SOSTENIBLES EN EL TEMPS”

tives. En una hora s'enregistraven vers dues-centes conductes amb aquestes característiques. La intervenció va consistir que els mestres, abans d'anar al pati, recordaven als alumnes com s'havien de comportar i durant el pati el mestre reforçava les conductes apropiades. Les conductes problemàtiques van baixar espectacularment només fent això, i eren nens amb discapacitat. Imaginem això mateix aplicat a les escoles ordinàries, on el grau de complexitat és menor. Quan realment expliquem què esperem en els diferents contextos, com creiem que els alumnes s'han de comportar, etc., tot canvia.

El futur és exigent EL PRESENT, IL·LUSIONANT

VINE A LES SESSIONS INFORMATIVES

**Infermeria | Fisioteràpia |
Nutrició Humana i Dietètica | Farmàcia**

Dissabte 10 de febrer, 10.30 h
Dijous 22 de març, 19.15 h
Dissabte 21 d'abril, 10.30 h
Dijous 24 de maig, 19.15 h
Dissabte 30 de juny, 10.30 h

Facultat de Ciències de la Salut
C. de Padilla, 326 - 08025 Barcelona
93 253 31 27 | bsalutsoeinfo@blanquerna.edu

**Educació Infantil | Educació Primària |
Pedagogia | Logopèdia | Psicologia |
Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport |
Gestió Esportiva**

Dijous 15 de febrer, 19 h
Dijous 22 de març, 19 h
Dissabte 21 d'abril, 10.30 h
Dijous 24 de maig, 19 h
Dijous 28 de juny, 19 h

**Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació
i de l'Esport**
C. del Cister, 34 - 08022 Barcelona
93 253 30 06 | sioefpcee@blanquerna.edu

**Periodisme i Comunicació Corporativa |
Publicitat, Relacions Públiques
i Màrqueting | Comunicació Audiovisual |
International Relations |
Global Communication Management**

Dijous 8 de febrer, 19 h
Dijous 22 de març, 19 h
Dissabte 21 d'abril, 10 h
Dijous 24 de maig, 19 h
Dijous 28 de juny, 19 h

Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals
C. de Valldonzella, 12 - 08001 Barcelona
93 253 31 08 | infofcri@blanquerna.edu

b **Blanquerna**
UNIVERSITAT RAMON LLULL

BON FUTUR

L'ACTUALITAT DE LES FACULTATS BLANQUERNA - UNIVERSITAT RAMON LLULL

Blanquerna-URL ofereix el curs vinent el nou grau en Global Communication Management

Empès per la globalització, el món avança a un ritme tan vertiginós que sembla que el futur és imminent. Ja en el segle passat, molt abans de la revolució tecnològica, alguns grans pensadors van assenyalar que el progrés científic acabaria generant una especialització creixent del coneixement. Avui, amb l'impacte que les tecnologies tenen en la vida quotidiana, la tendència apuntada per aquests pensadors no només es confirma sinó que també s'accentua. Ara més que mai, l'aparició de nous camps de coneixement —i, per tant, de nous perfils professionals— demana persones preparades per atendre'ls. I cal respondre a aquesta demanda a la mateixa velocitat a què el món avança.

És per aquesta necessitat i aquest compromís amb el món que, com a institució educativa, la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL ha creat el nou grau en Global Communication Management. Una anàlisi del sector de la comunicació revela grans canvis en les formes de comu-

nicar que els mitjans, les empreses i les institucions del món practiquen. En aquest nou context, en el qual la globalització té un paper fonamental, la comunicació, que tradicionalment s'havia desenvolupat en un escenari local —delimitat per una regió, una província, un país—, ha passat a ocupar un espai que, precisament pel caràcter global, exigeix noves eines capaces de gestionar-ne la complexitat. Això implica nombroses variacions en el model tradicional de comunicació, entre les quals destaquen els canvis en la figura del mediador i del receptor, la convergència tecnològica, la digitalització de la informació i la innovació en els formats periodístics. Ens trobem, doncs, tot un seguit de transformacions que afecten de ple els àmbits del periodisme, la comunicació audiovisual, la publicitat i les relacions públiques. És en algun punt de la fusió de totes aquestes àrees que se situa la comunicació d'avui dia, i és en la intersecció d'aquestes disciplines, mesclades amb un component d'internacionalització i d'estratègia, que el grau en

Global Communication Management pretén fer competitiu els futurs estudiants.

En aquest estat de coses, l'objectiu és cobrir un camp del sector que no està cobert per ningú. «L'augment d'oportunitats laborals i la demanda de persones especialitzades en aquest camp no està sent atès per les facultats de Comunicació de Catalunya i Espanya», apunta el Degà de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals, el Dr. Josep Maria Carbonell, en una conversa amb el director del Grau en Global Communication Management, el Dr. Enric Ordeix (a la fotografia, a l'esquerra). «Hi ha una vacant, una necessitat, i som aquí per cobrir-la. Parlem d'un perfil professional que encara no s'ha ni anomenat», assegura Ordeix. Aquesta circumstància converteix el grau, tant per a la institució com per als estudiants, en un repte tan exigent com il·lusionant. L'originalitat —i la dificultat, alhora— radica en la possibilitat d'oferir als estudiants l'adquisició d'un títol que combina moltes especialitzacions i que ofereix un coneixement al qual només es podia accedir, fins ara, a través de múltiples llicenciatures. «Et dona totes les habilitats per poder ser un expert en publicitat i relacions públiques, comunicació audiovisual i periodisme a qualsevol lloc del món, gràcies a l'anglès i a l'enfocament internacional», argumenta Carbonell.

No és inoportú, doncs, emfasitzar la vocació global del grau. La pertinència del títol no s'esgota exclusivament en la necessitat d'ocupar una demanda de mercat. La mateixa estructura del grau potencia el caràcter global del coneixement i, seguint la metodologia pròpia de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL —amb dos primers

anys de formació sòlida en humanitats i ciències socials i dos anys de professionalització intensa—, els estudis s'imparteixen íntegrament en anglès i amb un sentit d'interdisciplinarietat —que inclou matemàtiques, sociologia, relacions internacionals, antropologia i política— que permeti l'adaptabilitat a mercats

En aquest nou context, en el qual la globalització té un paper fonamental, la comunicació ha passat a ocupar un espai que, precisament pel caràcter global, exigeix noves eines per gestionar la complexitat

internacionals. Aquesta és una porta que obre la possibilitat als estudiants de sortir a treballar a l'estranger, però alhora és també una via d'entrada per a estudiants internacionals que vulguin venir a cursar estudis a la nostra Facultat. El resultat, en qualsevol dels casos, privilegia un entorn d'obertura i d'intercanvi global, amb la riquesa cultural i l'aprenentatge que tot això comporta. En paraules del Degà, el Dr. Josep Maria Carbonell: «Volem formar estudiants capaços d'actuar en el món, persones que entenguin el món i en siguin actors; individus que comprenguin la diversitat per viure-la.»

Tots aquests motius ens fan creure en la idoneïtat de la creació d'aquest grau. L'experiència i el bagatge educatiu que acumulem, amb vint promocions de Comunicació i dues de Relacions Internacionals, erigeixen la Facultat en un organisme viu i actiu en el terreny educatiu, alhora que, amb el grau en Global Communication Management, abanderat de la innovació.

El programa per posar fi a la pobresa hereditària liderat per investigadors de Blanquerna-URL compleix deu anys

CaixaProinfància, el programa de l'Obra Social "la Caixa" que coordina científicament la Universitat Ramon Llull (URL), compleix deu anys. Des del 2007 ha donat suport a 272.354 nens i adolescents i a 158.585 famílies, gràcies a les 426 entitats socials de tot el país.

CaixaProinfància treballa per posar fi al cercle de pobresa que es transmet de pares a fills i per oferir als més petits i joves oportunitats de futur mitjançant l'impuls de noves formes d'atenció a la vulnerabilitat i al risc d'exclusió. Es tracta d'una xarxa de catorze universitats espanyoles, dirigides pel grup de recerca en Pedagogia i Societat de la Innovació i amb el

grama per a la millora successiva i la consecució dels objectius del programa.

Jordi Riera, director científic d'aquest projecte, ha subratllat que «l'educació és fonamental per posar fi a la cronificació de la pobresa, i estem començant a recollir els fruits del nostre esforç. Des de la direcció científica de CaixaProinfància hem promogut l'evolució cap a un model d'acció socioeducativa integral col·laborativa». «Tenim motius per a l'esperança», va confirmar el pedagog. Així mateix, Riera va destacar que «la generació d'expectatives en els nens i nenes ja és, per si mateixa, un component de millora en el rendiment escolar», i que el que mou aquesta xarxa d'universitats, associacions i famílies és que «els fills d'aquestes classes aspiren a un nivell molt diferent de formació i educació. La lluita principal és contra el fracàs escolar, i això es fa amb el reforç educatiu, les classes de repàs individuals i en grup fora de l'escola i amb mestres i professors titulats».

Inicialment, CaixaProinfància es va implementar a les onze ciutats i àrees metropolitanes amb més bosses de pobresa: Madrid, Barcelona, Bilbao, Saragossa, Màlaga, Múrcia, Palma, Sevilla, València, Santa Cruz de Tenerife i Las Palmas de Gran Canària. Al llarg dels anys s'ha anat ampliant a altres ciutats del territori espanyol amb la voluntat que el 2019 tinguí presència en totes les comunitats autònomes.

Obert un canal de donacions al web per al Fons de Beques Blanquerna-URL

Blanquerna-URL ha obert al web institucional un canal de donacions obert a tothom amb l'objectiu d'augmentar el fons destinat a les ajudes econòmiques per als estudiants que han optat per fer la carrera universitària a Blanquerna.

Tot i que cada curs es destinen 1.800.000 euros del pressupost ordinari de la Fundació a beques de diferents tipus (ajuts econòmics, beques a l'excel·lència, etc.) que, a més, s'ampliaran en un futur a altres tipologies, l'objectiu és ampliar aquest Fons per disminuir les barreres econòmiques i fer possible la igualtat d'oportunitats.

A través d'aquest Fons, Blanquerna expressa els valors, la personalitat i la responsabilitat envers els seus entorns socials de referència. D'aquesta manera contribueix a l'esperit fundacional: que ningú es quedi sense formació per raons econòmiques; que els bons estudiants tinguin capacitat de projectar-se en el nostre entorn de qualitat i excel·lència, i que, alhora, Blanquerna sigui per a ells una finestra oberta al món per conèixer diverses maneres de fer i de ser.

El dia 30 de gener s'obre el període de preinscripció per al curs 2018-2019

El dimarts 30 de gener del 2018, Blanquerna-URL obre el període de preinscripció als graus i els màsters universitaris que s'imparteixen a les seves tres facultats: la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport; la Facultat de Ciències de la Salut, i la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals.

Per al proper curs, Blanquerna-URL ofereix dos nous graus. D'una banda, el Global Communication Management, que vol incorporar al mercat nous gestors, preparats i experts en comunicació global. El pla d'estudis fa especial èmfasi en la comunicació corporativa i les relacions públiques, l'empresa i el màrqueting, les noves tecnologies i les humanitats i les ciències socials, així com en els idiomes més internacionals (anglès, xinès, francès, àrab i castellà). Totes les assignatures s'impartiran en anglès. De l'altra, també s'oferirà el Grau en Pedagogia, que capacita els estudiants per dissenyar, implementar i avaluar programes educatius. A més, Blanquerna-URL

continuarà impartint els graus en Psicologia; Educació Infantil; Educació Primària; Logopèdia; Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport; Infermeria; Fisioteràpia; Nutrició Humana i Dietètica; Farmàcia; Periodisme i Comunicació Corporativa; Publicitat, Relacions Públiques i Màrqueting; Comunicació Audiovisual, i Relacions Internacionals.

A partir del 30 de gener els estudiants que vulguin cursar els estudis universitaris a Blanquerna-URL podran fer la preinscripció, per Internet o bé presencialment a la secretaria de cada centre.

Visites personalitzades

Els futurs estudiants i les seves famílies tenen la possibilitat de concertar una visita personalitzada en qualsevol de les facultats de Blanquerna-URL i/o d'assistir, des del febrer fins al juliol, a les diverses sessions informatives de cada facultat (de lliure assistència), en les quals es presenten i s'expliquen cadascun dels estudis i es duu a terme una visita guiada per les instal·lacions.

La URL, en el top 100 de l'ocupabilitat segons el rànquing mundial Times Higher Education

La Universitat Ramon Llull (URL) és l'única universitat catalana i una de les tres espanyoles en aquesta classificació mundial. La URL va aparèixer el 2017 en el top 100 de l'ocupabilitat segons el reconegut rànquing que elabora Times Higher Education (THE), referent internacional en el sector universitari que enguany publica la seva edició anual del rànquing mundial d'ocupabilitat.

La URL es posiciona com l'única universitat catalana i la tercera espanyola entre les cent cinquanta millors universitats del món més ben valorades per les grans empreses a l'hora de contractar-ne els graduats.

El rànquing, que s'elabora a partir d'una enquesta feta a 2.500 responsables de personal en vint països i a partir de l'opinió expressada per 3.500 executius de tot el món, situa la URL al lloc vuitanta-sis entre les cent cinquanta institucions d'educació superior amb més bons nivells d'ocupabilitat dels seus alumnes.

En aquest top 100 destaquen les universitats estatunidenques, com l'Institut de Tecnologia de Califòrnia, l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT) i la Universitat de Harvard. A Espanya despenen, juntament amb la URL, dues altres universitats privades: l'IE University i la Universidad de Navarra.

Blanquerna-URL i el FC Barcelona impulsen internacionalment un Màster Universitari en Fisioteràpia dels Esports d'Equip

Josep Maria Bartomeu i el Dr. Andreu Ibarz

El FC Barcelona i Blanquerna-Universitat Ramon Llull (URL) han signat un conveni de col·laboració per a la realització de projectes conjunts en l'àmbit de la docència i l'intercanvi de coneixement. El primer programa que es duu a terme és l'organització conjunta del Màster Universitari en Fisioteràpia dels Esports d'Equip, únic en el món acadèmic i que s'obre internacionalment.

Després de l'èxit del màster cursat de manera exclusiva pels fisioterapeutes del FC Barcelona durant els cursos 2016-2017 i 2017-2018, Blanquerna-URL i Barça Innovation Hub han acordat, a través d'aquest conveni, obrir-lo internacionalment com a màster universitari; es

tractarà d'un títol innovador i únic en el món acadèmic, perquè estarà basat en coneixements i protocols de treball dels equips del FC Barcelona.

S'inicia l'octubre del 2018

L'objectiu d'aquest programa, que impartirà la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna-URL, és la formació d'experts en la gestió, la prevenció, l'emergència, la recuperació i la readaptació de les lesions esportives, així com la preparació d'uns professionals amb altes capacitats per desenvolupar i aplicar el coneixement científic a la realitat dels esports d'equip. Aquest màster, dirigit pel Dr. Albert Puig-Diví, vicedegà de

Graus de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna-URL, i per la Dra. Azahara Fort-Vanmeerhaeghe, preparadora física de l'equip Segle XXI de la Federació Catalana de Bàsquet i professora de Blanquerna-URL, s'iniciarà el mes d'octubre del 2018, s'estendrà fins al juliol del 2019 i s'impartirà presencialment al campus Blanquerna-URL i a la Ciutat Esportiva Joan Gamper.

L'objectiu d'aquest programa és la formació d'experts en la gestió, la prevenció, l'emergència, la recuperació i la readaptació de les lesions esportives

El pla d'estudis consta de vuit mòduls referents a la gestió, la comunicació i la bioètica en l'esport; la metodologia de recerca basada en l'evidència; l'exercici físic per a la millora, el manteniment i la prevenció de les lesions esportives; les lesions esportives de cap, tronc i extremitat superior; les lesions esportives de l'extremitat inferior; farmacologia, primers auxilis i nutrició en l'esport; les pràctiques externes, i el Treball de Final de Màster.

Aquest acord de col·laboració, que reforça les relacions entre ambdues institucions, es va formalitzar el passat mes de novembre a les oficines del club, i per part de Blanquerna-URL hi van estar presents el Dr. Andreu Ibarz, director general; Montserrat Queral, gerent; la Dra. Conxita Mestres, degana de la Facultat de Ciències de la Salut, i el Dr. Albert Puig-Diví, vicedegà de Graus. Per part del FC Barcelona hi van assistir Josep Maria Bartomeu, president del club; Òscar Grau, CEO; Albert Sobrino, director d'estratègia i coneixement; Ramon Canal, director dels serveis mèdics, i Albert Mundet, cap de coneixement.

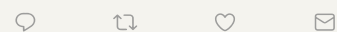

Vint-i-cinc anys de la Facultat de Ciències de la Salut en vint-i-cinc tuits

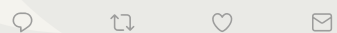
El 22 de setembre del 1992 es va inaugurar oficialment l'Escola Universitària d'Infermeria i Fisioteràpia Blanquerna-URL a l'edifici del carrer de Santaló. Des d'aleshores, l'Escola va experimentar un creixement constant, amb la incorporació, el curs 2003-2004, de la Diplomatura de Nutrició Humana i Dietètica, i el curs 2014-2015, del grau en Farmàcia. L'any 2009 les tres diplomatures van passar a ser graus, i es va reconèixer la Facultat de Ciències de la Salut. El pròxim dia 15 de febrer tindrà lloc la celebració dels vint-i-vinc anys, amb un acte institucional a l'Auditori de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL.

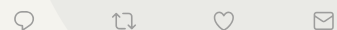
Dr. Màrius Duran, professor @MariusDuran
El compromís social en la formació d'excel·lència de professionals de la salut arriba al quart de segle. 25 anys d'inquietud i canvi constant per adaptar el model formatiu a la realitat d'un món professional en què l'evolució tecnològica complementi el model d'atenció integral dels que hem de cuidar. Felicitem-nos-en!

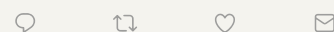
Dr. Albert Puig-Diví, vicedegà de Graus @AlbertPuigDiví
Al llarg d'aquests 25 anys de la Facultat on he estat estudiant, professor i ara vicedegà, sempre hi ha hagut un comú denominador, concretament un sentiment: la il·lusió. Avui encara sento il·lusió per contribuir en la formació qualificada i humana dels nostres professionals.

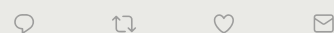
Dra. Rosa M. Boixareu, professora jubilada, síndic de greuges de la URL @RosaBoixareu
En l'àmbit de la salut, les humanitats incorporen a la lectura del cos la capacitat de llegir la condició humana implicada en la societat.

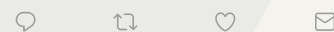
Dra. Elena Carrillo, professora @ElenaCarrillo
Blanquerna Salut: des de la ciència i els valors, formant persones, promovent salut.

Dra. Rosa Rifa, directora de Grau @RosaRifa
Durant 25 anys hem format professionals de la infermeria excel·lents i respectuosos amb les necessitats individuals de les persones de les quals tenen cura.

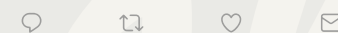
Dr. Antoni Morral, professor @AntoniMorral
A Blanquerna estimem i fem créixer les eines més eficients de la Fisioteràpia: el cervell i les dues mans dels nostres alumnes.

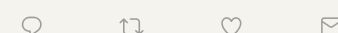
Dr. Lluís Costa, professor @LluisCosta
Que Blanquerna hagi apostat des de l'inici pel foment del voluntariat i la solidaritat és un valor innegable que dona sentit a la formació dels estudiants en totes les dimensions.

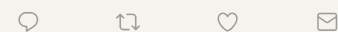
Rosa Sunyer, PAS @RosaSunyer
La importància del treball en equip, la professionalitat i la vocació de servei en la feina que fem diàriament són els elements clau de la nostra Facultat.

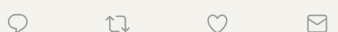
Paula Miracle, PAS @PaulaMiracle
Durant tots aquests anys no he perdut mai la motivació per venir a treballar. Els motius? L'ambient positiu de treball que es respira, la solidaritat entre companys i l'acolliment amb què rebem les persones.

Dra. Carme Vila, professora @CarmeVila
L'aprenentatge de la responsabilitat social en les accions de voluntariat que fan els estudiants en entorns molt diferents és un dels valors humans que aporta més satisfaccions als formadors.

Olga Oliver, PAS @OlgaOliver
Blanquerna m'aporta un valor essencial que és la cooperació. Cooperar és compartir coneixement i experiència, i és treballar braç a braç amb els altres.

Elisabet de Mingo, membre d'Alumni @ElisabetDeMingo
Blanquerna proporciona a l'estudiant tot un ventall de coneixements i habilitats, certifica una formació integral, impulsa la capacitat emprenedora i garanteix una adaptació ràpida del professional en l'àmbit laboral.

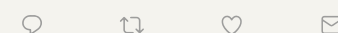
Xavier Cardona, professor @XavierCardona
A l'hospital, faig una substitució, i quan acabo la jornada em diuen «Ets de Blanquerna, oi?». I penso que aquesta és la millor campanya: «Se'ns nota!».

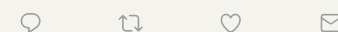
Israel Caro, membre d'Alumni @IsraelCaro
La visió holística de la persona que Blanquerna proporciona als estudiants és un dels trets diferencials de la Facultat, juntament amb la formació innovadora i el tracte personalitzat.

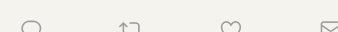
Cristina Fitó, estudiant @CristinaFitó
Un dels aspectes que més valoro de la metodologia de la Facultat són els seminaris que realitzem al llarg de la carrera, ja que ens ajuden a aprofundir en l'àmbit de la investigació.

Cristina Boada, estudiant @CristinaBoada
Els seminaris que realitzem al llarg de la carrera ens ajuden a aprofundir en l'àmbit de la investigació.

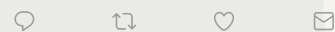

Margarida Vea, estudiant @MargaridaVea
Les hores de laboratori amb equipaments de qualitat són un gran valor afegit i les pràctiques a les empreses permeten viure directament el món professional abans d'acabar el grau.

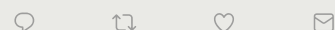

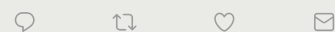
Antoni Cabot, professor @AntoniCabot
Blanquerna Salut, amb la seva pedagogia, ha aconseguit acompanyar els estudiants des de l'àmbit més humà fins al científic i de recerca, els ha facilitat l'adquisició de les competències i ha mantingut l'equilibri entre ser, saber i fer.

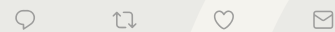
Lluís Puig, alumni i professor @LluísPuig
Una de les coses que recordo més del meu pas per Blanquerna com a estudiant són els seminaris; ara ens adonem que aquesta metodologia d'aprenentatge comença a estar de moda. En aquest sentit podem dir que vam ser uns alumnes avantatjats.

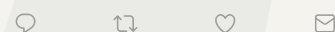
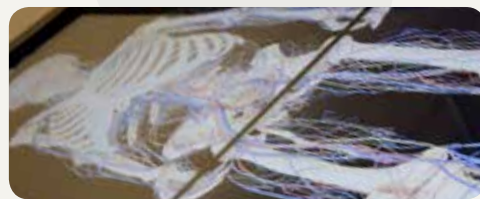
Victòria Saravia, professora i responsable de la Borsa de Treball @VictoriaSarabia
Quan finalitzen els estudis, els nostres estudiants poden optar a un gran ventall de possibilitats de feina a l'estranger gràcies al perfil específic de professional que formem.

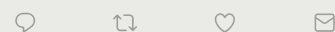
Stéphanie Kauffmann, membre d'Alumni @Kauffmann
Després d'anys d'experiència puc afirmar que els resultats satisfactoris dels tractaments depenen dels coneixements tècnics adquirits, el rigor científic, l'experiència pràctica i la qualitat humana del terapeuta. I aquests són punts clau que Blanquerna contempla per formar professionals de qualitat.

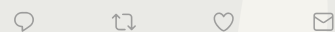
Salvi Delmuns, professor @SalviDelmuns
Donar-se als altres com a professional de la salut, amb el màxim grau d'evidència científica i sempre cercant l'excel·lència.

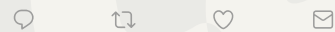
Dr. Albert Puig-Diví, vicedegà de Graus @AlbertPuigDiví
De quan era estudiant, al marge de la formació explícita en humanitats, recordo el gran aprenentatge implícit en valors, assolit gràcies al professorat i el PAS.

Dra. Conxita Mestres, degana @ConxitaMestres
La Facultat es va crear amb una missió fonamental, la de formar professionals de la salut que estimin la professió —en la qual la persona és l'eix central— i que destaquin per l'excel·lència, per la capacitat d'innovar i pel lideratge des d'una perspectiva humanística.

Dra. Eulàlia Vidal, professora @EulaliaVidal
Les pràctiques a Blanquerna són una part molt important de la titulació. Des de la Facultat contactem amb els centres i comprovem que siguin òptims perquè l'estudiant assoleixi els objectius i les competències.

Vint-i-cinc anys
formant en salut

b excellent

Amb el programa de màsters i postgraus de Blanquerna-URL, el futur és ara

Aprenentatge experiencial | Formació avançada Sinergies professionals

MÀSTERS UNIVERSITARIS BLANQUERNA-URL | CURS 2018 -2019

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport

- Psicologia General Sanitària
- Psicologia del Treball, Organitzacions i Recursos Humans
- Psicopedagogia
- Psicologia de l'Educació
- Atenció a la Diversitat i Educació Inclusiva
- Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatoria i de Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes
- Lideratge de la Innovació Pedagògica i Direcció de Centres Educatius
- Ensenyament i Aprenentatge de l'Anglès a l'Educació Infantil i l'Educació Primària
- Gestió d'Organitzacions i Projectes Esportius (Sports Management)
- Entrenament Esportiu, Activitat Física i Salut
- Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge

C. del Cister, 34 - 08022 Barcelona. Tel. 93 253 30 06 | sioefpcee@blanquerna.edu

Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals

- Direcció d'Art en Publicitat
- Periodisme Avançat. Reportisme
- Estratègia i Creativitat Publicitàries
- Ficció en Cinema i Televisió. Producció, Guió i Realització
- Comunicació Política i Social
- Producció i Comunicació Cultural

Pl. Joan Coromines s/n - 08001 Barcelona. Tel. 93 253 31 72 | infopostgrausfcc@blanquerna.edu

Facultat de Ciències de la Salut

- Activitat Física Terapèutica per a Persones amb Patologia Crònica, Envel·liment o Discapacitat
- Fisioteràpia en Esports d'Equip – amb el FC Barcelona*
- Neurofisioteràpia*
- Fisioteràpia Infantil*

C. de Padilla, 326-332 - 08025 Barcelona. Tel. 93 253 31 27 | bsalutsioeinfor@blanquerna.edu

Oberta la preinscripció a partir del dia 30 de gener

Consulteu tota l'oferta de cursos de postgrau i doctorat al web

www.blanquerna.edu

b Blanquerna

UNIVERSITAT RAMON LLULL

* Pendants d'aprovació per l'AQU

ser Professional de les Relacions Internacionals

Miguel Hernandez-Bronchud. Alumni de la 2a. promoció de Relacions Internacionals

“Has de tenir curiositat per entendre què passa al món, per què passa i per què passa ara mateix”

Text i fotografia:
Maria Girona

Té 22 anys i és el consultor estratègic més jove de l'empresa on treballa, Deloitte. Hi va fer les darreres pràctiques de la carrera i, una vegada graduat, el van contractar. Miguel Hernandez-Bronchud forma part de la segona promoció de graduats en Relacions Internacionals a Blanquerna-URL, uns estudis que s'ofereixen des de l'any 2012 i que van néixer per la necessitat de professionals que poguessin interpretar des del punt de vista polític, econòmic i de la comunicació un món que ja s'havia fet global.

Què diu quan algú li pregunta quin és el seu ofici?

Sempre dic que he estudiat Relacions Internacionals amb economia. A tercer tens l'opció d'especialitzar-te en economia, en comunicació o en *foreign policy*, que serien més aviat temes diplomàtics. I jo vaig agafar la d'economia. Però, és clar, jo tinc companys que han fet comunicació i que volen ser periodistes de guerra, tinc companys que han fet diplomàcia que volen ser ambaixadors i tinc companys que, com jo, van fer economia i volen treballar en diferents institucions econòmiques. Sempre és millor dir en què t'has especialitzat, perquè dona una idea més concreta. Jo entenc que la gent es quedi una mica parada quan dius que has estudiat Relacions Internacionals, perquè sembla una disciplina molt oberta que comprèn una gran diversitat de temes.

Quan va triar aquests estudis ja sabia a què es volia dedicar?

Tenia clar que volia fer alguna cosa relacionada amb l'economia però també sabia que no volia ser el típic perfil d'ADE o d'Econòmiques. Relacions Internacionals té un caràcter multidisciplinari. El primer any estudies història, filosofia, dret internacional... però també economia. Acabes amb un coneixement global que et prepara molt més de cara a futures entrevistes o quan vols singularitzar-te en la teva competència; et crees un perfil molt més competitiu. Crec que, avui dia, les empreses busquen aquesta versatilitat professional que aporta un grau com Relacions Internacionals. Ara tot està tan connectat que, com més sàpigues, millor.

Què hi fa al Departament d'Afers Exteriors de la Generalitat?

Sóc consultor estratègic de Deloitte. Ara mateix treballa en el sector públic i m'ocupo de la gestió econòmica d'un projecte del Departament d'Exteriors de l'àrea TIC, és a dir, l'àrea de comunicacions i tecnologia. Però alhora també sóc a les oficines de Deloitte fent projectes diversos, com crear una estratègia per apujar la inversió estrangera directa a Barcelona, un tema que m'interessa molt. Al Departament el que faig és una gestió econòmica estricta: tracto directament amb els proveïdors, busco formes per reduir costos... Els projectes que faig a l'oficina són d'estratègia pura, és a dir, estudiar què pot fer Barcelona per aconseguir que una companyia xinesa vingui aquí en comptes d'anar a

Madrid o a Estocolm. Nosaltres treballem amb diferents clients de Catalunya per crear estratègies conjuntes que ens permetin assolir aquests objectius.

On s'imagina en el futur?

M'encantaria poder dedicar-me al creixement i el desenvolupament d'economies emergents. En un futur m'agradaria crear estratègies per a les PIME de països en vies de desenvolupament, perquè siguin més fructuoses. Opino que hi ha un talent enorme al món que està molt desaprofitat. En aquest sentit, m'agradaria treballar en una organització internacional com el Banc Mundial o el Fons Monetari Internacional.

I això ho sabia abans de començar la carrera?

Això ho vaig descobrir durant la carrera. Allà vaig descobrir que tenia tres opcions que m'agradaven molt: una era la banca d'inversió, una altra la consultoria estratègica i la darrera eren les organitzacions internacionals. Vaig poder fer pràctiques durant un estiu a la banca d'inversió de Londres i vaig aprendre-hi moltíssim. Ara treballa a Deloitte, en l'àmbit de la consultoria estratègica, i em van renovar el contracte després d'una estada de pràctiques de la universitat.

S'imaginava què acabaria fent quan va decidir estudiar aquest grau? A més, el grau tot just acabava de començar...

Era una mica una aventura per a tothom. No tenies *feedback* de cap membre d'Alumni. No ho feien en altres universitats, només n'hi havia una a Madrid, però era una carrera encara experimental. Em va agradar molt l'opció que et donaven d'anar a estudiar fora i de fer pràctiques: en el meu cas vaig estudiar a Corea del Sud durant un semestre, en una universitat coreana que té un conveni amb la nostra, la Kyonggi University, al costat de Seul, i després ho vaig ajuntar amb un semestre de pràctiques a jornada completa a Deloitte.

Què li va semblar l'experiència a Corea? Per què va decidir anar-hi?

Tinc companys que han estat a la Xina, als EUA, a Turquia, a Xile... Jo volia anar a Àsia i tenia dues opcions: la Xina i Corea del Sud. La universitat de Corea era més a prop de Seül, la de la Xina era en una ciutat una mica més perduda, i jo tenia moltes ganes de veure el dinamisme asiàtic en directe. Vaig aprendre-hi molt, la veritat és que va ser molt interessant. I després ho vaig ajuntar amb les pràctiques a Londres, que també van ser genials, i les de Deloitte.

És un concepte de carrera molt diferent...

Clar, és una carrera que et dona la possibilitat d'organitzar-te-la tu mateix. Jo tinc el mateix títol que el meu company de promoció, però les meves experiències i les seves no tenen res a veure. Ell es va especialitzar en periodisme de guerra o en diplomàcia

i jo en economia, i potser ell ha viscut a Brussel·les i a la Xina un any, i jo a Corea i a Londres... Dins d'aquesta carrera, cadascú fa la seva pròpia carrera. És el que té de positiu un grau tan ampli.

Com eren les classes?

A les unitats formatives hi venia gent experta en relacions internacionals, com per exemple Andrei Grachev, historiador, exportaveu del president Gorbtxov i president del Comitè Científic del New Policy Forum. Vam tenir gent molt interessant, que havia participat activament en moments clau d'abast mundial, professors de Yale... Eren assignatures que duraven tres o quatre dies, les vivíem amb intensitat, les aprofitàvem molt. El fet que fóssim grups petits, de deu persones, ens permetia fer preguntes, parlar, discutir.

Què és el que més recorda de la universitat?

El que més recordo de la universitat són els companys. Al final és amb ells amb qui passes més temps, amb qui acabes fent amistat. I des del punt de vista acadèmic el que més recordo són els debats que es formaven a classe. Ens van ensenyar molt a parlar en públic. I això és una cosa que a Espanya no es treballa gaire.

No, no és com als Estats Units...

I en aquest sentit és una de les poques carreres a Espanya en què jo crec que es potencia el fet de saber parlar en públic, saber fer una presentació, saber argumentar, aquesta desimboltura... I això, vulguis o no, després es nota, s'aprecia i s'aplica. Aquesta és una de les coses que més m'agradava. Fer les presentacions i fer els debats en públic.

Parli'm de les sortides professionals. A què es dediquen els seus companys?

Molts dels meus companys de classe el que fan ara és un màster per especialitzar-se en el tema que més els interessa. N'hi ha d'altres que treballen a les Nacions Unides, o en organitzacions internacionals, o en consultories, també n'hi ha en ONG i encara n'hi ha d'altres que aprenen idiomes com l'àrab o el rus, perquè volen treballar en geopolítica i parlar aquestes llengües és un plus.

Si compara aquest moment amb les expectatives que tenia en començar aquesta carrera... Com ho veu?

Si fa quatre anys m'haguessin dit que ara seria la persona més jove de Deloitte, ja hi firmava.

Quin perfil ha de tenir el jove que vulgui estudiar Relacions Internacionals?

Ha de ser una persona amb molta curiositat intel·lectual, amb moltes ganes d'aprendre de tot i de no tancar-se en un perfil gaire específic. És a dir, si a tu t'encanta la física, no vinguis aquí i estudia Física. Si tens aquesta curiositat intel·lectual d'entendre el que passa al món, per què passa, i per què passa ara mateix, és una carrera molt interessant.